

Vysoká škola ekonomická v Praze

Fakulta managementu v Jindřichově Hradci

Diplomová práce

Bc. Romana Kocourová

2007

Vysoká škola ekonomická v Praze

Fakulta managementu

Jindřichův Hradec

Diplomová práce

Bc. Romana Kocourová

2007

Vysoká škola ekonomická v Praze

Fakulta managementu v Jindřichově Hradci

Katedra managementu veřejného sektoru

Návrh projektu na podporu cestovního ruchu v kraji Vysočina

Vypracovala:

Bc. Romana Kocourová

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Jana Krbová

duben 2007

Vysoká škola ekonomická v Praze
Jarošovská 1117/II, 377 01 Jindřichův Hradec

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

pro akademický rok 2006/2007

Název práce: Návrh projektu na podporu cestovního ruchu v kraji Vysočina.

Zadání práce: Mapování možností grantových programů v kraji Vysočina, výběr vhodného grantového titulu a zpracování návrhu projektu s vybranou tematikou.

Jméno studenta: Bc. Romana Kocourová

Ročník: 4.

Obor: MANAGEMENT

Vedoucí práce: Ing. Jana Krbová

Katedra: Katedra managementu veřejného sektoru

Termín zadání: 23.6.2006

Termín odevzdání: Dle vyhlášky o průběhu státních závěrečných zkoušek v ak. roce 2006/2007

V Jindřichově Hradci 23.6.2006

Ing. Vladimír Příbyl

proděkan pro pedagogickou činnost

Prohlášení

Prohlašuji, že diplomovou práci na téma
»Návrh projektu na podporu cestovního ruchu v kraji Vysočina«

jsem vypracovala samostatně.

Použitou literaturu a podkladové materiály
uvádím v příloženém seznamu literatury.

Pacov, duben 2007

---

podpis studenta

Anotace

Návrh projektu na podporu cestovního ruchu v kraji Vysočina

Předkládaná diplomová práce se zabývá problematikou cestovního ruchu v České republice se zaměřením na kraj Vysočina. Cílem této práce je mapování možností grantových programů v kraji Vysočina, výběr vhodného grantového titulu a návrh projektu s vybranou tematikou. V první části je zhodnocen význam a postavení cestovního ruchu v národním a mezinárodním kontextu, regionální politika, veřejné výdajové programy. Dále následuje mapování možností grantových programů v České republice a v kraji Vysočina, analýza a hodnocení cestovního ruchu v kraji Vysočina, výběr vhodného grantového titulu a návrh projektu na podporu cestovního ruchu v kraji Vysočina se zaměřením na pobyt rodin s dětmi.

duben 2007

Poděkování

Za cenné rady, náměty a inspiraci

bych chtěla poděkovat

Ing. Janě Krbové,

z Vysoké školy ekonomické v Praze,

Fakulty managementu v Jindřichově Hradci.

Obsah:

Úvod	1
1 Význam a postavení cestovního ruchu	3
1.1 Vymezení základních pojmů.....	3
1.2 Význam a postavení cestovního ruchu.....	5
1.2.1 Ekonomický význam, vývoj a postavení cestovního ruchu v České republice.....	6
1.3 Význam cestovního ruchu pro rozvoj regionů.....	12
2 Regionální politika a veřejné výdajové programy	14
2.1 Regionální politika.....	14
2.1.1 Úloha veřejné správy na jednotlivých úrovních územní samosprávy.....	16
2.2 Veřejné výdajové programy.....	18
3 Problematika projektů	20
3.1 Základní pojmy.....	20
3.1.1 Veřejné projekty.....	21
3.1.2 Životní cyklus projektu a fáze projektu.....	21
3.2 Příprava a realizace projektu.....	23
4 Analýza programů podpory cestovního ruchu v České republice pro kraj Vysočina	28
4.1 Státní a regionální podpora cestovního ruchu.....	28
4.1.1 Zhodnocení Státního programu podpory cestovního ruchu.....	30
4.2 Podpora cestovního ze strukturálních fondů Evropské unie.....	30
4.2.1 Program INTERREG III.....	31
4.2.2 Společný regionální operační program.....	33
4.2.3 Výzvy v rámci grantového schématu.....	36
4.2.4 Operační program rozvoj lidských zdrojů.....	38
4.3 Podpora ze strukturálních fondů Evropské unie v letech 2007 až 2013.....	39
4.3.1 ROP NUTS II Jihovýchod.....	40
4.4 Programy podpory cestovního ruchu v Kraji Vysočina.....	41
4.4.1 Fond Vysočiny.....	41
4.4.2 Analýza programů podpory cestovního ruchu kraje Vysočina.....	47
5 Cestovní ruch a návrh projektu na podporu cestovního ruchu v kraji Vysočina	49
5.1 Analýza rekreace a cestovního ruchu v kraji Vysočina se zaměřením na potřeby rodin s dětmi.....	49
5.1.1 Ubytování a stravování v kraji Vysočina.....	51
5.1.2 Infrastruktura cestovního ruchu v kraji Vysočina.....	54
5.1.3 Přírodní atraktivita.....	58
5.2 SWOT analýza cestovního ruchu v kraji Vysočina.....	59
5.3 Návrh projektu na podporu cestovního ruchu v kraji Vysočina.....	61
5.3.1 Návrh projektu na podporu cestovního ruchu v rámci grantového schématu.....	63
5.3.2 Návrh projektu na podporu cestovního ruchu z Fondu Vysočina.....	67
Závěr	73

Seznam literatury	75
Seznam tabulek	77
Seznam grafů.....	77
Seznam příloh.....	77

Úvod

Cestovní ruch patří mezi důležitá odvětví české ekonomiky, neboť se spolu s navazujícími odvětvími v současnosti podílejí na tvorbě hrubého domácího produktu 9 - 11 % a na celkové zaměstnanosti 9 - 10 %. Multiplikační efekt doprovázející rozvoj cestovního ruchu je jedním z atributů, proč je cestovní ruch považován za odvětví budoucnosti, a to i v České republice. Bývá také označován za odvětví, ve kterém vzniká nejvíce pracovních příležitostí. Mimo zaměstnanosti ovlivňuje podstatným způsobem dalších významné oblasti; podílí se na tvorbě hrubého domácího produktu, pozitivně ovlivňuje platební bilanci státu, tvoří příjmy státního rozpočtu, má vliv na příjmy místních rozpočtů a jeho rozvoj podporuje investiční aktivity.

Cestovní ruch se ve druhé polovině dvacátého století stal výrazným společenským, kulturním a ekonomickým jevem. Mnoho lidí věnuje svůj volný čas a peníze na cestování za poznáním, rekreací, sportem, kulturou, z náboženských důvodů nebo za účelem pouhého trávení volného času. Cestovní ruch se netýká jen volného času, ale rovněž pracovních a obchodních cest. Cestování se dnes stalo neodmyslitelnou součástí životního stylu. Rozvoj cestovního ruchu je také ve velké míře podporován ze státního rozpočtu, z rozpočtu krajů, ale i z Evropské unie, která představuje významný zdroj financování. Právě na problematiku podpory projektů na rozvoj cestovního ruchu je zaměřena tato diplomová práce.

Cílem této diplomové práce je mapování možností grantových programů v kraji Vysočina, výběr vhodného grantového titulu a zpracování návrhu projektu s vybranou tematikou.

Práce je rozdělena do pěti kapitol. První kapitola se zabývá problematikou cestovního ruchu, jeho charakteristikou a přínosem, významem a postavením v národním a mezinárodním kontextu. Druhá kapitola je věnována regionální politice, jejímu institucionálnímu zabezpečení a nástrojům, které využívá tato politika k regionálnímu rozvoji a dále veřejným výdajovým programům. Třetí kapitola je zaměřena na projekty, které jsou předkládány jako žádosti o dotace. Nejdříve je provedena definice projektu, jsou charakterizovány veřejné projekty a dále jsou uvedeny podstatné náležitosti projektů. Kapitola se dále zaměřuje na přípravu a realizaci projektů a stručně se zmiňuje o zdrojích financování projektů. Čtvrtá kapitola je věnována mapování možností grantových programů v České republice a v kraji Vysočina. Každý program je charakterizován z hlediska cílů,

účelu, přijatelných a nepřijatelných nákladů, okruhu žadatelů a výše podpory. U většiny programů jsou uvedeny statistické údaje (kolik bylo na daný program uvolněno prostředků, kolik bylo žadatelů, kolik bylo úspěšných žadatelů, kolik prostředků bylo skutečně čerpáno). Nejsou-li statistické údaje uvedeny, nebyly v době zpracování diplomové práce k dispozici. Pátá kapitola analyzuje a hodnotí cestovní ruch v kraji Vysočina, vybírá vhodný grantový titul a navrhuje projekt s vybranou tematikou. Po zhodnocení dostupných informačních zdrojů, aktuální situace a po konzultaci s pracovníky oddělení regionálního rozvoje Krajského úřadu kraje Vysočina je navržen projekt na podporu cestovního ruchu v kraji Vysočina, který se týká podpory výstavby a modernizace kempů a chatových osad v kraji Vysočina se zaměřením na pobyt rodin s dětmi. Po podrobném studiu informačních materiálů, zhodnocení aktuální situace a provedení SWOT analýzy rekreace a cestovního ruchu v kraji Vysočina bylo zjištěno, že právě potřebám rodin s malými dětmi není v kraji Vysočina dostatečně přizpůsobena infrastruktura cestovního ruchu, především v oblasti ubytování a možnosti vlastního stravování.

I. Teoreticko – metodologická východiska

1 Význam a postavení cestovního ruchu

Cílem této kapitoly je podat stručný výklad pojmů, které budou v diplomové práci používány. Jde především o definici pojmu, základní charakteristiku a rysy cestovního ruchu, druhy cestovního ruchu vymezené dle účelu a základní specifika cestovního ruchu. Po stručné charakteristice těchto pojmů následuje podkapitola zaměřená na mezinárodní význam a postavení cestovního ruchu a podkapitola, která se věnuje ekonomickému významu a postavení cestovního ruchu v České republice. V této podkapitole jsou analyzovány důležité ekonomické ukazatele týkající se cestovního ruchu v České republice za posledních cca 10 – 15 let. Vedle slovní charakteristiky je využito i grafického znázornění interpretovaných dat pomocí tabulek a grafů.

1.1 Vymezení základních pojmů

Pojem **cestovní ruch** můžeme definovat jako „*komplexní společenský jev, související s narůstající mobilitou lidí, motivovanou uspokojováním jejich potřeb v oblasti využití volného času, rekreace, cestování, poznání a také v oblastech sociálních a kulturních.*“¹

„*Postavení cestovního ruchu v ekonomice státu závisí zčásti na velikosti volného domácího, i na průniku zahraničního kapitálu. Rozhodnutí o tom, jestli je vhodné na daném území cestovní ruch rozvíjet, musí být podloženo kvalitním průzkumem a informacemi. Rozvoj cestovního ruchu musí být v této souvislosti politicky akceptovatelný, sociálně odpovídající a v souladu s ochranou životního prostředí.*“²

Základními rysy cestovního ruchu jsou:

- dočasnost změny místa stálého bydliště a dočasnost pobytu mimo něj;
- nevýdělečný charakter cesty a pobytu;
- vztahy mezi lidmi, jež cestovní ruch vyvolává.

---

¹ PÁSKOVÁ, M. – ZELENKA, J.: *Cestovní ruch – výkladový slovník*. MMR ČR 2002. ISBN 80-239-0152-4.

² KIRÁĚOVÁ, A.: *Marketing destinací cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2003. ISBN 80-86119-56-4.

Druhy cestovního ruchu

Druhů cestovního ruchu může být v závislosti na zvolených kritériích celá řada. Za základní se dle Foreta a Foretové³ považuje klasifikace podle účelu (motivu, cílů). Autoři rozeznávají následující typy cestovního ruchu:

- **rekreační** realizovaný ve vhodném přírodním prostředí s cílem odpočinku, reprodukce a zlepšení fyzické a psychické kondice; zahrnuje také chataření a chalupaření;
- **kulturně poznávací** zaměřený na poznávání historie, kultury, tradic a zvyků vlastního i jiných národů, základem jsou sakrální i světské stavební a architektonické památky, umělecká díla a přírodní zajímavosti;
- **náboženský (poutní turistika)** zahrnující návštěvy poutních a posvátných míst, církevních památek, a účast na církevních obřadech a oslavách;
- **vzdělávací**, jehož cílem je něco nového se naučit (např. jazyky, sporty);
- **společenský** spočívající v setkávání příbuzných, vytváření přátelských vztahů a známostí lidí se stejnými zájmy a zálibami (např. akce pro veterány);
- **zdravotní (lázeňsko – léčebný)** zahrnuje zdravotní prevenci, rehabilitaci, rekonvalescenci i léčení následků nemocí v lázních;
- **sportovní** vlastní sportovní aktivity, pasivní diváctví na sportovních akcích;
- **poznávání přírody** návštěvy přírodních rezervací, národních parků;
- **dobrodružný (adrenalinové sporty)** spojený s nebezpečím, testováním fyzických a psychických vlastností účastníků (např. sjíždění divokých řek, skákání z výšek);
- **profesní** zahrnuje obchodní služební cesty, účast na kongresech, veletrzích a výstavách;
- **politický** zahrnuje sjezdy, mítinky politických stran;
- **nákupní** cesty za nákupy;
- **specifický** např. turistika pro vozíčkáře.

Specifika cestovního ruchu

Rozvoj cestovního ruchu je podmíněn politicko - správními podmínkami, produkt cestovního ruchu nelze vyrábět na sklad. Cestovní ruch je charakteristický místní vázaností, bezprostřední spojitostí s územím (místem), ve kterém se realizuje, zejména s jeho kvalitou přírodního prostředí. Dále se vyznačuje výraznou sezónností a vysokým podílem lidské práce. Trh je silně determinován přírodními faktory a dalšími nepředvídatelnými vlivy.

---

³ FORET, M., - FORETOVÁ, V.: *Jak rozvíjet místní cestovní ruch*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2001. ISBN 80-247-0207-X.

Změny v cenách a příjmech se obvykle bezprostředně projeví na trhu cestovního ruchu (těsný vztah nabídky a poptávky). Poptávka je výrazně ovlivňována důchody obyvatelstva, fondem volného času, cenovou hladinou nabízených služeb, spotřebitelskými preferencemi, motivací, módou a prestiží, celkovým způsobem života. Nabídku silně ovlivňuje také rozvoj a využívání techniky a technologií (internet, informační a rezervační systémy). Za velmi důležité je považováno také spojení cestovního ruchu s průmyslem volného času a zábavy.

1.2 Význam a postavení cestovního ruchu

Cestovní ruch se stává nejvýznamnějším odvětvím národního hospodářství řady zemí světa. Tento trend bude trvat i v souvislosti se zkracováním pracovní doby, pokračujícím růstem životní úrovně v mnoha státech světa a tím i s rostoucí možností cestovat. Nadále se bude prohlubovat trend hledání souladu cestovního ruchu a ochrany životního prostředí, národní a kulturní identity a dědictví. Cestovní ruch je odvětvím sektoru služeb, které v ekonomikách vyspělých států představuje již nadpoloviční až dvoutřetinový podíl.

Podle odhadů Světové organizace cestovního ruchu (WTO) bude tvořit meziroční přírůstek cestovního ruchu ve světovém měřítku 2,5 až 2,8 %. V roce 1999 se ve světě cestovní ruch podílel na tvorbě hrubého domácího produktu téměř 13 %, ve státech EU pak 14 %. Tvořil více jak 8 % hodnoty vývozu zboží a téměř 35 % inkasa obchodních služeb. Růst příjmů dosáhl meziročně 7,5 %. V této době vytváří cestovní ruch celosvětově 11 % pracovních míst (ve vyspělých ekonomikách pak až 15 %). Objemem tržeb se cestovní ruch řadí na první místo mezi hospodářskými odvětvími před obchod s ropou a automobilový průmysl. V 83 % zemí světa se řadí odvětví cestovního ruchu mezi pět s největším podílem na vývozu zboží a pro 38 % zemí světa pak představuje odvětví cestovního ruchu největší zdroj devizových příjmů.

„Počet účastníků zahraničního cestovního ruchu se v roce 2000 odhadoval na 700 mil. občanů. Mezi turisticky nejnavštěvovanější země v roce 2000 patřily: Francie, USA, Španělsko, Itálie a Čína.“⁴

---

⁴ PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M.: *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 2. vyd. Praha: ASPI, 2005. ISBN 80-7357-052-1, s. 363.

1.2.1 Ekonomický význam, vývoj a postavení cestovního ruchu v České republice

Cestovní ruch a navazující odvětví patří mezi důležitá odvětví české ekonomiky, která uspokojují potřeby vyvolané cestovním ruchem, se v současnosti významně podílejí na tvorbě hrubého domácího produktu 9 – 11 % a na celkové zaměstnanosti 9 - 10 %. Pro podnikání v cestovním ruchu jsou typické rodinné, malé a střední podniky.

Po roce 1989 došlo k prudkému rozvoji cestovního ruchu s nárůstem počtu zahraničních návštěvníků a devizových příjmů z cestovního ruchu, který trval nepřetržitě až do roku 1997. Následující roky jsou charakterizovány spíše poklesem příjezdů zahraničních turistů do České republiky a ještě silnějším poklesem výjezdů českých občanů do zahraničí. V roce 2000 dochází opět k oživení zájmu o Českou republiku a počet příjezdů se postupně zvyšuje.

Ubytovací kapacity

Ubytovací služby představují základní podmínku pro rozvoj cestovního ruchu. Je možno je charakterizovat jako umožnění přechodného ubytování mimo místo trvalého bydliště. Dostatečný počet ubytovacích zařízení v odpovídající kvalitě a geografickém rozmístění je jednou ze základních podmínek rozvoje cestovního ruchu.

Po roce 1989 došlo k redukci počtu ubytovacích zařízení i počtu lůžek vzhledem ke změnám vlastnických forem (privatizace, restituce) i k modernizaci materiálně-technické základny. Nejhlubší pokles počtu ubytovacích zařízení i počtu lůžek byl zaznamenán v letech 1992 a 1993. Od roku 1994 můžeme pozorovat nárůst jak počtu zařízení, tak i počtu lůžek. V roce 1989 existovalo v ČR více než 2 800 hromadných ubytovacích zařízení s celkovou kapacitou 342 000 lůžek. V roce 1992 bylo 1 132 hromadných ubytovacích zařízení. V roce 1995 tento počet činil 3 030. v roce 1996 došlo k velkému skoku na 10 018 hromadných ubytovacích zařízení. V roce 2005 činil tento počet 9 098. Výše uvedená data lze interpretovat pomocí následujících tabulek a grafů.

Tabulka č. 1: Přehled kapacit hromadných ubytovacích zařízení v ČR k 31.12.2005

	Počet ubytovacích zařízení
Hromadná ubytovací zařízení celkem	7 608
<i>v tom:</i>	
Hotely a podobná zařízení celkem	4 279
<i>v tom:</i>	
Hotely *****	34
Hotely ****	252
Ostatní hotely a pensiony	3 993
Ostatní hromadná ubytovací zařízení celkem	3 329
<i>v tom:</i>	
Kempy	499
Chatové osady a turistické ubytovny	968
Ostatní zařízení jinde nespecifikovaná	1 862

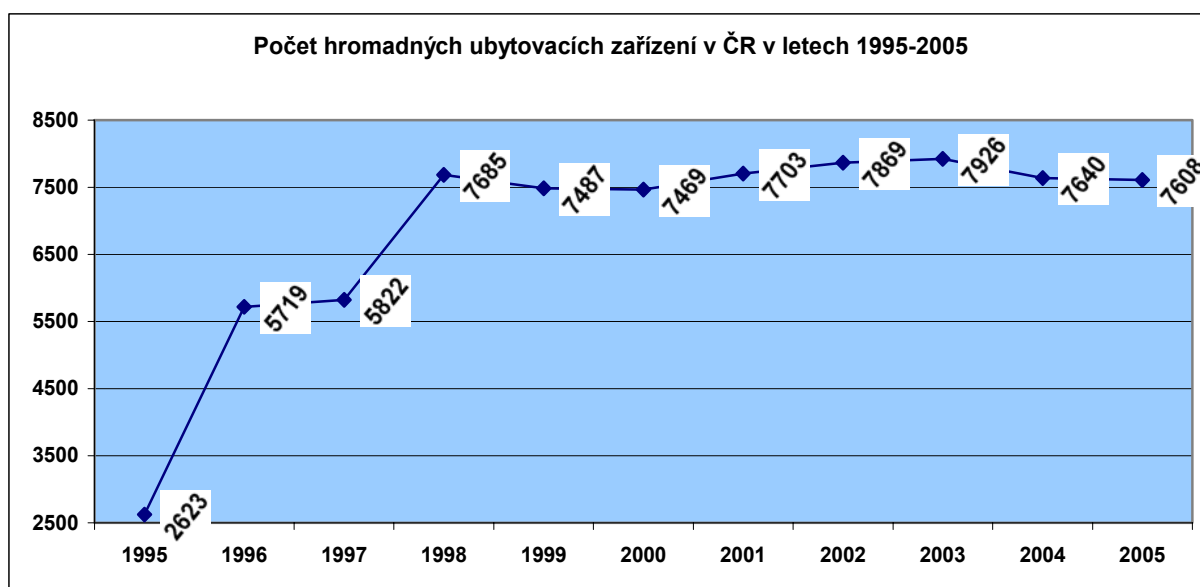
Zdroj: Český statistický úřad

Tabulka č. 2: Hromadná ubytovací zařízení (HUZ) a počet lůžek v ČR v letech 1995 - 2005

Rok	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
HUZ celkem	2623	5719	5822	7685	7487	7469	7703	7869	7926	7640	7608
Počet lůžek v HUZ	233890	369553	380062	457612	462126	437440	440314	445611	446096	433214	435993

Zdroj: Český statistický úřad

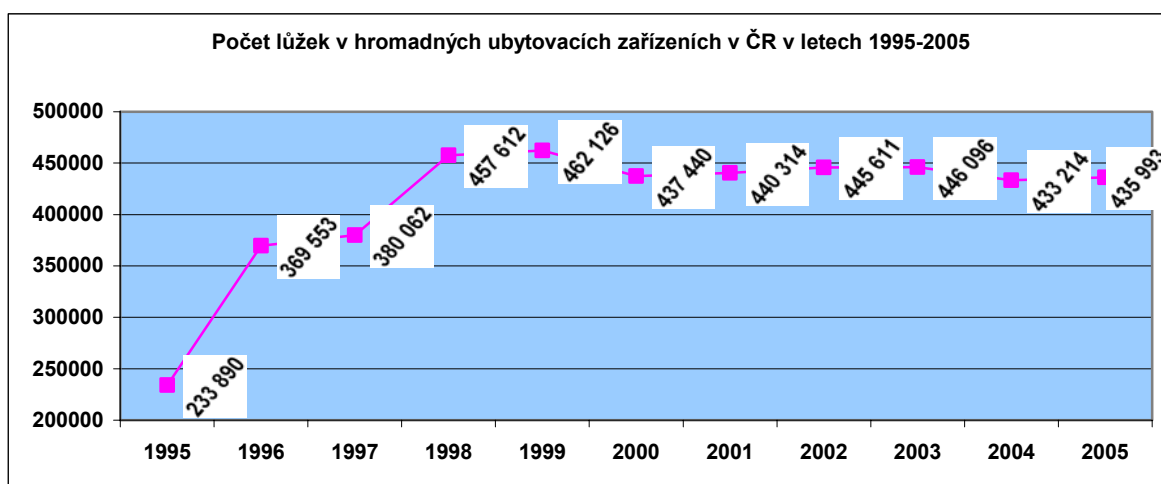
Graf č. 1: Počet hromadných ubytovacích zařízení v ČR v letech 1995 - 2005

Zdroj: Český statistický úřad

Graf č. 2: Počet lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních v ČR v letech 1995 – 2005

Zdroj: Český statistický úřad

Příjezdový cestovní ruch

Počet zahraničních turistů, kteří strávili alespoň jednu noc v hromadném ubytovacím zařízení, od roku 1992 každoročně narůstal až do roku 1999. V roce 2000 došlo dle údajů Českého statistického úřadu k významnému poklesu. Začátek roku 2002 byl výrazně ovlivněn teroristickými útoky na New York z 11. září 2001. V mezinárodním cestovním ruchu panovala v prvních měsících roku 2002 stále obava z cestování. Toto napětí se však postupně uvolňovalo a lidé začali více cestovat. V srpnu roku 2002 byla Česká republika ochromena povodněmi. V roce 2002 přicestovalo do České republiky o 8,7 % méně zahraničních turistů než v roce 2001. Rok 2005 byl z hlediska příjezdového cestovního ruchu České republiky rokem rekordním. Dle údajů Ministerstva pro místní rozvoj v období leden až prosinec 2005 přijelo do České republiky 100,5 mil. zahraničních návštěvníků, o 4,8 % více než v lednu - prosinci 2004, z toho v prosinci 7,7 mil. (index 102,5)⁵. Ze sousedních států v období leden až prosinec 2005 přijelo 75,6 mil. zahraničních návštěvníků (index 102,7). Ze států s vízovou povinností v období leden až prosinec 2005 přijelo 790 tis. návštěvníků (index 115,4). Z ostatních států bez vízové povinnosti v období leden až prosinec 2005 přijelo 24,0 mil. zahraničních návštěvníků (index 111,6).

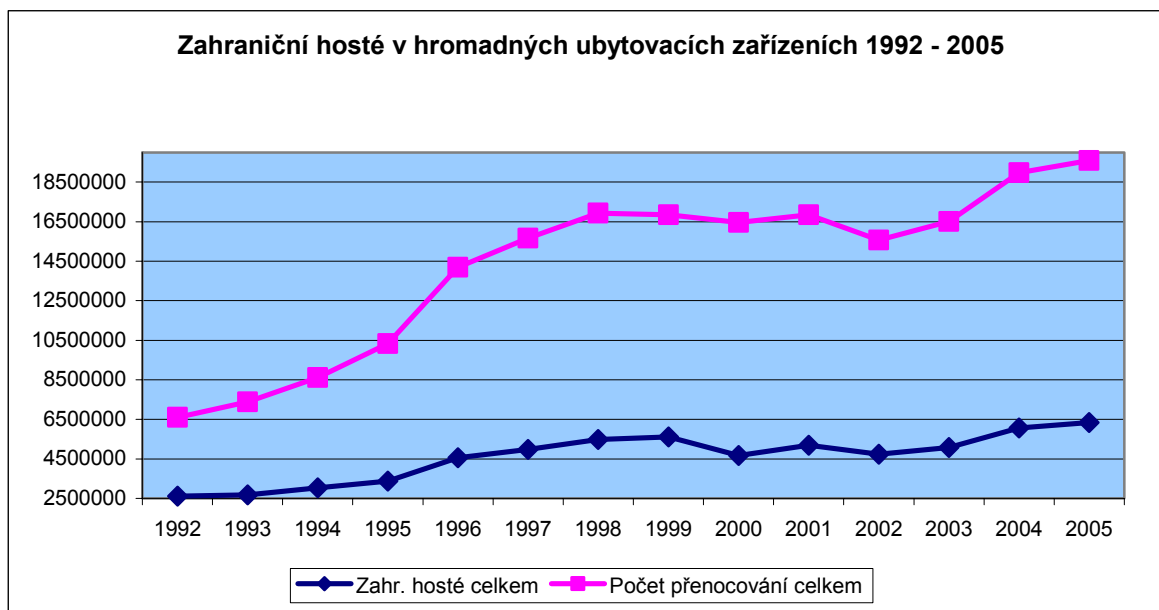
⁵ Index představuje srovnání se stejným obdobím roku 2004

Tabulka č. 3: Zahraniční hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v letech 1992-2005

Rok	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Zahraniční hosté celkem	2 609 208	2 671 736	3 036 473	3 381 186	4 558 322	4 975 658	5 482 080
Počet přenocování celkem	6 608 914	7 376 753	8 610 792	10 326 744	14 186 177	15 669 609	16 932 657
Rok	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Zahraniční hosté celkem	5 609 700	4 666 305	5 193 973	4 742 773	5 075 756	6 061 225	6 336 128
Počet přenocování celkem	16 857 147	16 470 602	16 853 859	15 569 156	16 510 618	18 980 462	19 595 035

Zdroj: Český statistický úřad

Graf č. 3: Zahraniční hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v letech 1992 – 2005

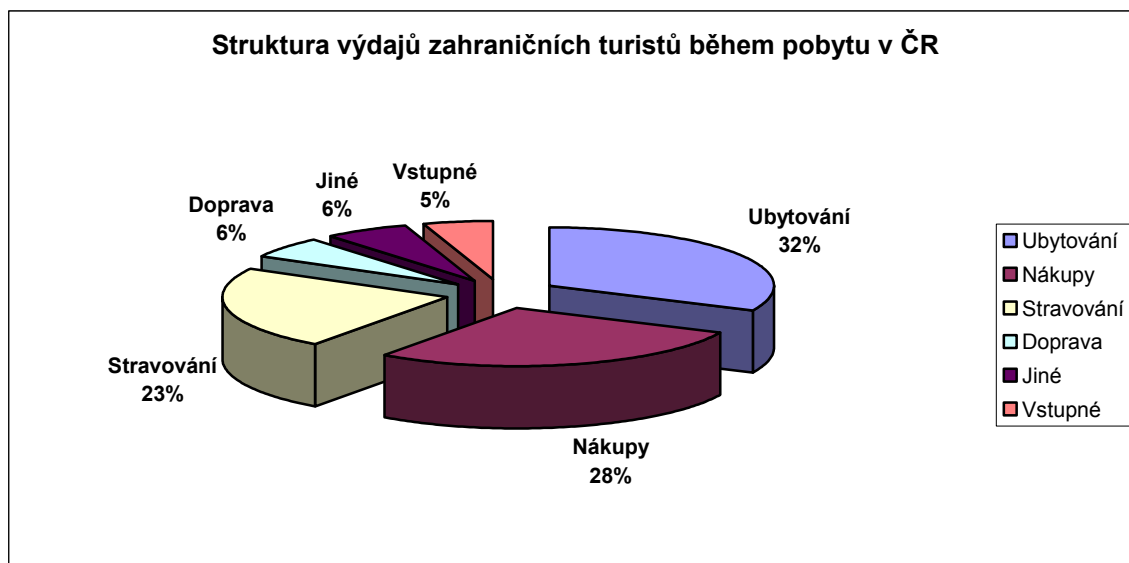
Zdroj: Český statistický úřad

Národnostní struktura zahraničních návštěvníků České republiky se v posledních letech příliš nemění. Mezi země s největším počtem turistů, kteří navštívili ČR patří Německo, Polsko, Velká Británie, Itálie, Slovensko, Francie, Nizozemsko, Rakousko, USA a Rusko. Již tradičně se Česká republika těší největší oblibě u návštěvníků německé a polské národnosti.

Nejvíce finančních prostředků utratili turisté za ubytování, nákupy a stravování. Podle průzkumů České centrály cestovního ruchu činily náklady turisty během pobytu v České

republiky 61 USD na osobu a den. Jednodenní návštěvníci utrácejí nejvíce za nákupy, dopravu a stravování.

Graf č. 4: Struktura výdajů zahraničních turistů během pobytu v ČR

Zdroj: Výzkum general Marketing pro CzechTourism

Ekonomické výsledky cestovního ruchu v České republice

Podle předběžných údajů České národní banky dosáhly devizové příjmy ze zahraničního cestovního ruchu za leden až prosinec 2005 4,63 mld USD, což je o 11,0 % více než ve stejném období roku 2004 (v Kč 110,9 mld, index 103,5 a v € 3,73 mld, index 110,8). Devizové příjmy ze zahraničního cestovního ruchu za leden až prosinec 2005 představují ekvivalent 5,9 % exportu ČR a 3,7 % hrubého domácího produktu.

Devizové příjmy z cestovního ruchu

Rozvoj cestovního ruchu nejlépe dokumentuje vývoj devizových příjmů a výdajů. Devizové saldo nabývá od roku 1991 trvale kladné hodnoty a do roku 1994 prakticky krylo schodek platební bilance. Podle údajů Českého statistického úřadu vzrostly devizové příjmy zahraničního cestovního ruchu od roku 1990 do roku 2000 téměř sedminásobně.

Vývoj devizových příjmů můžeme rozdělit do dvou základních období. V průběhu 90. let minulého století docházelo k postupnému nárůstu devizových příjmů z cestovního ruchu. V roce 1996 dosáhly příjmy svého střednědobého maxima. Konec 90. let minulého století byl ve znamení negativního vývoje devizových příjmů z cestovního ruchu České republiky. Svou roli zde sehrály záplavy na Moravě, zasedání Mezinárodního měnového fondu

a Skupiny světové banky v Praze, zasedání NATO v Praze, hrozba teroristických útoků ve světě a další záplavy. Začátek nového století přinesl očekávaný obrat ve vývoji devizových příjmů z cestovního ruchu, i když ještě s lokálními výkyvy. Uvedená data jsou shrnuta v následující tabulce.

Tabulka č. 4: Devizové příjmy z cestovního ruchu a výdaje na cestovní ruch v letech 1992 – 2005

Ukazatel (v mld. USD)	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Devizové příjmy	1,1	4,6	2,2	2,9	4,1	3,6	3,9
Devizové výdaje	0,5	0,5	1,6	1,6	3	2,4	1,9
Bilance	0,6	1,1	0,6	1,3	1,1	1,2	2,0
Ukazatel (v mld. USD)	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Devizové příjmy	3,2	3,0	3,1	2,9	3,6	4,2	4,6
Devizové výdaje	1,5	1,3	1,4	1,6	1,9	2,3	2,4
Bilance	1,7	1,7	1,7	1,4	1,6	1,9	2,2

Zdroj: Česká národní banka

Podíl cestovního ruchu na základních makroekonomických ukazatelích ⁶

Absolutní hodnota devizových příjmů z cestovního ruchu umožňuje získat základní představu o přínosech cestovního ruchu pro ekonomiku státu, ale pro hodnocení významu tohoto odvětví v národním hospodářství jsou podstatnější spíše podílové ukazatele:

- **Podíl devizových příjmů z cestovního ruchu na HDP** – u tohoto ukazatele docházelo do roku 1996 k pozitivnímu vývoji, kdy dosáhl svého dosavadního maxima a to 7,1% . V letech 1997 a 1998 došlo k mírnému poklesu, který pokračoval větším poklesem v roce 1999. I v dalších letech tento ukazatel postupně klesá a to až na hodnotu 3,8 % v roce 2005.
- **Podíl devizových příjmů z cestovního ruchu na exportu** – i tento ukazatel dosáhl svého maxima v roce 1996 a od tohoto roku vykazuje stále klesající tendenci.
- **Podíl devizových příjmů z cestovního ruchu na devizových příjmech ze služeb celkem** – i tento ukazatel vykazuje klesající tendenci.

⁶ Analýza příjezdového cestovního ruchu české republiky 1992-2005. CzechTourism, září 2006.

Tabulka č. 5: Podíl cestovního ruchu na ekonomice státu v letech 1995 – 2005

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Podíl devizových příjmů z CR na HDP (%)	5,5	7,1	6,9	6,8	5,8	5,9	5,5	4,2	4,2	3,9	3,8
Podíl devizových příjmů z CR na exportu (%)	13,4	18,6	16,3	15,0	12,0	10,3	9,3	7,7	7,3	6,3	5,9
Podíl devizových příjmů z CR na deviz. příjmech ze služeb celkem (%)	42,8	49,8	50,9	50,6	44,8	43,5	43,8	41,7	45,8	43,1	43,0

Zdroj: Česká národní banka

1.3 Význam cestovního ruchu pro rozvoj regionů

Význam cestovního ruchu pro obce a regiony spatřují Foret a Foretová⁷ jak v ekonomických přínosech, tak i v přínosech komunikačních.

Ekonomické přínosy cestovního ruchu pro region představují přímé i nepřímé zdroje. Přímé zdroje jsou tvořeny realizací tržeb spojených s pobytem zahraničních a domácích turistů v regionu a zahrnují především platby za ubytování a stravování a za využití dalších služeb. Nepřímé zdroje vytváří cestovní ruch prostřednictvím pracovních příležitostí, neboť mzdové příjmy z těchto pracovních míst umožňují vyšší spotřebu a investice. Zvýšené příjmy fyzických a právnických osob z prodeje zboží a služeb umožňují další investice (např. do obnovy zařízení, nákupu nové informační technologie). Cestovní ruch také zvyšuje příjmy veřejných rozpočtů z daní a poplatků, což přispívá k dalšímu rozvoji regionu.

Komunikační význam cestovního ruchu pro region spočívá v tvorbě image obce či regionu nejen v očích návštěvníků, ale i místních obyvatel, jako v druhotném produktu propagace cestovního ruchu. Dobře připravená propagace území, znalost jeho silných stránek a posilování povědomí o málo známých a zajímavých skutečnostech neprospívá jenom cestovnímu ruchu. Image by měl stavět na přírodních a historických zvláštностech, ale v současné době by měl především vycházet z vědomostního, inovačního a myšlenkového potenciálu území. Cestovní ruch pomáhá získat nové zákazníky a spolupracovníky

⁷ FORET, M., - FORETOVÁ, V.: *Jak rozvíjet místní cestovní ruch*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2001. ISBN 80-247-0207-X.

podnikatelských a veřejnoprávních místních subjektů a zvyšuje tak možnost prosazení a realizace rozvojových projektů.

Region se v oblasti cestovního ruchu musí prezentovat a musí působit jako dobře fungující celek. Proto je možné konstatovat, že cestovní ruch má v mnoha ohledech i funkci jednotící.

Za důležitý mimoekonomický přínos venkovského cestovního ruchu lze považovat také udržení místních tradic a zvyků, sbližování venkovského a městského obyvatelstva, lepší ochranu krajiny a vytváření zdravého životního prostředí. Významná je také ta skutečnost, že služby pro oblast cestovního ruchu rozšiřují rozsah nabídky, kterou mohou obyvatelé obce (regionu) využívat v každodenním životě. Cestovní ruch je tedy chápán jako významný prostředek zvyšování životní úrovně obyvatel, neboť poskytuje ekonomické a sociální příležitosti venkovu.

Nekontrolovatelný rozvoj cestovního ruchu s sebou může přinášet i negativa, jako například zatěžování životního prostředí, ničení historických objektů, komercializace folklóru a tradic, což může ve svém důsledku vést ke snížení celkové atraktivity regionu pro jeho návštěvníky i obyvatele. Z toho důvodu je nezbytné, aby byl rozvoj cestovního ruchu v daném regionu odpovídajícím způsobem řízen a usměrňován. K tomuto účelu slouží regionální politika, o které pojednává následující kapitola.

2 Regionální politika a veřejné výdajové programy

Cílem této kapitoly je nastínit problematiku regionální politiky a veřejných výdajových programů. V první části kapitoly je charakterizována regionální politika, její institucionální zabezpečení v České republice a nástroje, které jsou využívány při realizaci regionální politiky. V kapitole je dále charakterizována podpora rozvoje cestovního ruchu jako specifický nástroj regionální politiky a je vysvětlen pojem destinační management, který úzce souvisí s úspěšným rozvojem regionu. V druhé části kapitoly je vysvětlen pojem veřejných výdajových programů.

2.1 Regionální politika

Definic regionální politiky existuje celá řada, přičemž žádná z nich nebyla akceptována za všeobecně uznávanou. Přesto lze velmi obecně regionální politiku definovat jako „soubor cílů, opatření a nástrojů vedoucích ke snižování příliš velkých rozdílů v socioekonomické úrovni jednotlivých regionů“.⁸ Regionální politika je tedy určena k ovlivňování hospodářské struktury v regionech tak, aby přispěla ke zlepšení efektivity hospodářské politiky. Můžeme rozlišit následující typy regionální politiky:

- **růstově orientovaná regionální politika**, jejímž cílem je optimální alokace výrobních faktorů v prostoru prostřednictvím odpovídající koordinace soukromých a veřejných investičních aktivit,
- **stabilizačně orientovaná regionální politika**, jejímž cílem jsou relativně vyvážené hospodářské struktury v jednotlivých regionech, čehož je dosaženo prostřednictvím koordinace regionální politiky a odvětvových politik,
- **infrastrukturálně orientovaná regionální politika**, jejímž cílem je více méně relativně rovnoměrné vybavení jednotlivých regionů infrastrukturou.

Institucionální zabezpečení regionální politiky v České republice

„Základní úrovně regionálního rozvoje v České republice jsou státní, krajská a obecní. Na státní úrovni se jedná o koncepční a výkonnou činnost zákonodárných a výkonných složek státu včetně zabezpečení prostředků státního rozpočtu a adekvátních legislativních opatření. Krajské úrovně tvoří základní stavební jednotky tvorby a realizace regionálního

rozvoje v České republice ve smyslu koordinace svého územního rozvoje a spolupráce s ústředními správními orgány. Za zcela základní a prvotní je považována úroveň obecní, která zabezpečuje řešení místního rozvoje a spolupracuje na realizaci regionálních programů.“⁹

Mezi aktéry regionálního rozvoje České republiky na jednotlivých úrovních patří např.: Poslanecká sněmovna a Senát, Ministerstvo pro místní rozvoj, vláda, kraje, obce, Czechinvest, Česká centrála cestovního ruchu, subjekty soukromého sektoru.

Nástroje regionální politiky v České republice

Regionální politika v České republice si dosud nevytvořila vlastní specifické nástroje a využívá tedy standardní ekonomické a finanční nástroje. Charakteristické znaky nástrojů české regionální politiky¹⁰:

- **doplňková funkce** tj. omezenost váhy regionální politiky v celkovém kontextu hospodářské politiky,
- **dočasný charakter** konkrétních podpůrných opatření, limitovaných buď časově nebo trváním podmínek,
- **katalytický charakter** podpůrných opatření aplikovaných v zájmu urychlení sociálně – ekonomických procesů,
- **regionální diferenciaci** podpůrných prostředků dle vyznačených regionů anebo dle intenzity působení.

K podpoře regionálního rozvoje České republiky jsou využívány následující skupiny nástrojů:

- **pobídkové nástroje** – dotace, úvěry, návratné finanční výpomoci, atd.,
- **institucionální nástroje** – finanční podpora institucí poskytujících informace a poradenství, regionální rozvojové agentury,
- **programování** – programové dokumenty Evropské unie pro využití strukturálních fondů, Národní rozvojový plán ČR, Rámec podpory Společenství, Státní program regionálního rozvoje, program rozvoje cestovního ruchu na území kraje atd.,

---

⁸ WOKOUN, R. - MATES, P.: *Management regionální politiky a reforma veřejné správy*. Praha: Linde, 2006. ISBN 80-7201-608-3.

⁹ Strategie regionálního rozvoje České republiky. Praha: Vláda ČR. 2000.

¹⁰ WOKOUN, R. - MATES, P.: *Management regionální politiky a reforma veřejné správy*. Praha: Linde, 2006. ISBN 80-7201-608-3.

- **zabezpečování infrastruktury** – zajišťování dopravní a ostatní technické infrastruktury, technická a investiční příprava průmyslových ploch.

2.1.1 Úloha veřejné správy na jednotlivých úrovních územní samosprávy

Cestovní ruch představuje především speciální oblast služeb a integrovaných produktů. Míra úspěšnosti využití předpokladů pro faktický růst cestovního ruchu závisí v první řadě na funkčním systému řízení tohoto sektoru na všech úrovních, národní počínaje a místní konče.

„V současné době v České republice jak na úrovni zákonodárné, tak na úrovni výkonné, nemá tento sektor jasně rozdělené kompetence a jeho významu odpovídající postavení. Problematika cestovního ruchu spadá jak na úrovni poslanecké sněmovny, tak na úrovni senátu do kompetence více orgánů (výborů, podvýborů). Rovněž na úrovni vlády se prolíná problematika cestovního ruchu více ministerstvy. To se odráží v programových i strategických dokumentech a v realizaci jejich opatření. To se projevuje stagnací, resp. poklesem řady ukazatelů charakterizujících úroveň odvětví cestovního ruchu. Rovněž na úrovni krajů, které se hlásí k cestovnímu ruchu jako k jedné ze svých priorit, neodpovídá tomuto často organizační, personální či odborné zajištění“.¹¹

Stát odpovídá za strategii regionálního rozvoje. Řízením cestovního ruchu je pověřeno Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, které je zřizovatelem příspěvkové organizace Česká centrála cestovního ruchu – CzechTourism. Státní politika v oblasti cestovního ruchu je zaměřena na podporu rozvoje regionů a s tím souvisejícími oblastmi (legislativa, statistika, Národní rozvojový plán, atd.) Hlavní činností agentury CzechTourism je prezentace a propagace České republiky v zahraničí, prezentace regionů na veletrzích, výstavách a workshopech. Kraje realizují rozvoj ze zákona. Vypracovávají programy rozvoje cestovního ruchu. Kraj by měl zastřešit marketing cestovního ruchu i statistiku v rámci svého regionu. Sdružení obcí mohou podporovat konkrétní produkty cestovního ruchu, které vytvářejí na jejich území podnikatelské subjekty. Měly by být garantem činnosti a propojenosti informačních center, rozvoje služeb v cestovním ruchu, sběru informací, prezentace mikroregionů včetně marketingu. Obec je povinna na svém území

---

¹¹ WOKOUN, R. - MATES, P.: *Management regionální politiky a reforma veřejné správy*. Praha: Linde, 2006. ISBN 80-7201-608-3

realizovat vybudování infrastruktury, včetně turistické a podporovat investice jak vlastní, tak i dalších subjektů, které řeší konkrétní problémy cestovního ruchu.

Z uvedeného vyplývá, že praktická realizace cestovního ruchu by se měla odehrávat na úrovni kraje (regionu). Právě krajské úřady by měly být garantem k vytváření kvalitní produktové nabídky pro domácí i zahraniční cestovní ruch. Základním nástrojem pro rozvoj cestovního ruchu by mělo být partnerství všech subjektů působících na krajské úrovni.

Moderním nástrojem na podporu cestovního ruchu v regionech je **partnerství soukromého, veřejnoprávního a neziskového sektoru s občany regionu**. Partnerství sdružuje a znásobuje energii a vkládané prostředky zúčastněných subjektů. Z pohledu návštěvníků jsou služby cestovního ruchu podnikatelskými subjekty i subjekty veřejné správy komplementární a navzájem se do jisté míry podmiňují. Funguje-li v síti některá služba špatně nebo nefunguje vůbec, má to v konečném důsledku negativní dopad na rozvoj cestovního ruchu v celém regionu. Dlouhodobě eliminovat tato rizika může jedině kvalitní systém řízení cestovního ruchu na všech rozhodovacích úrovních.

V moderním strategickém řízení cestovního ruchu je již řadu let úspěšně uplatňován systém řízení nazývaný jako **destinační management**, který lze definovat jako *„soubor technik, nástrojů a opatření používaných při koordinovaném plánování, organizaci, komunikaci, rozhodovacím procesu a regulaci cestovního ruchu v dané destinaci. Výsledkem takového procesu jsou udržitelné a konkurenceschopné produkty cestovního ruchu, společně sdílené logo, kvalita značky, společný (sdílený) informačně – rezervační systém, tvorba cenové politiky, provádění výzkumu a sběru statistických dat z oblasti cestovního ruchu, iniciace partnerství soukromého a veřejného sektoru cestovního ruchu i podpora profesních spolků, sdružení a organizací.“*¹²

Destinace znamená cílové místo, které může označovat turistickou lokalitu, region, stát, skupinu zemí.

---

¹² PÁSKOVÁ, M. – ZELENKA, J.: *Výkladový slovník cestovního ruchu*. MMR ČR 2002. ISBN 80-239-0152-4.

2.2 Veřejné výdajové programy

Pojem veřejné výdajové programy vymezují Hamerníková a Kubátová¹³ jako *“označení různých činností, různých veřejných projektů a dokonce i k označování vazeb mezi různými subjekty nejen veřejného, ale i soukromého sektoru“* nebo jako program *„pojem označující věcné ekonomické procesy, činnost, produkce nebo účelové transfery prostředků různým subjektům podle určitých zásad“*. *Veřejné výdajové programy prezentují jako komplexní soubor obsahující „cíle, postup, časový harmonogram, na sebe navazující kroky, činnosti nebo dokonce dílčí projekty.“* Programy mají dle jejich vymezení precizní stanovení účelu za účelem realizace konkrétních cílů (produkce statků, služeb, investičních celků či realizace mezinárodní spolupráce), nejde tedy o pouhý pohyb finančních prostředků. Významný prvek představuje stanovení kritérií, na základě kterých se bude uskutečňování cílů programů hodnotit. Veřejné výdajové programy mají většinou dlouhodobý charakter, obvykle zahrnují velký objem finančních prostředků a většinou vytvářejí předpoklady pro dlouhodobé užitky. Financování programů není vázáno na konkrétní zdroje; lze kombinovat veřejné, soukromé či zdroje mezinárodní pomoci. Program lze chápat jako *„soubor činností zaměřený na splnění stejného souboru specifických cílů (např. rozvoj technologicky náročné výroby). Program se obecně skládá z několika činností a/nebo projektů. V rámci rozpočtového systému může být pojem programu používán buď pro určité zvláštní činnosti, anebo jako prvek systému klasifikace výdajů. Jestliže je program kategorií systému rozpočtové klasifikace a veškeré výdaje jsou rozklasifikovány do programů, pakl mohou – anebo nemusejí – mít přesně stanovený časový harmonogram.“*¹⁴

Grantové schéma

Z jednotlivých programů lze čerpat podporu přímým způsobem a to tak, že žadatel vypracuje individuální projekt a žádost a předá jej na příslušné místo. Podporu lze čerpat i nepřímou tzv. **grantovým schématem**. V této souvislosti hovoříme o **konečném příjemci** a **konečném uživateli**. *„Zjednodušeně lze říci, že zatímco konečný příjemce předkládá partnerovi daného dotačního titulu (tzv. zprostředkujícímu subjektu) projektovou žádost přímo a s ním pak komunikuje následné podmínky realizace (včetně uzavření smlouvy o financování), konečný uživatel předkládá projekt v rámci tzv. grantového schématu. Grantové schéma vždy zpracovává přesně určený subjekt - správce grantového schématu*

¹³ HAMERNÍKOVÁ, B. - KUBÁTOVÁ, K.: *Veřejné finance*. Praha: Eurolex Bohemia, 1999. ISBN 80-902752-1-4.

¹⁴ ALLEN, R. - TOMMANSI, D.: *Managing public Expenditure*. Paris: OECD, 2001. ISBN 9264186530.

(nejčastěji krajský úřad), a ten také přebírá veškerou odpovědnost za následnou realizaci předkládaných projektů a jejich finanční vypořádání. Správce grantového schématu může současně stanovit konkrétní pravidla či podmínky pro předkladatele projektů, které musí být při realizaci projektu respektovány. “¹⁵

Grantové schéma můžeme vymezit jako „zjednodušenou formu předkládání projektů, kdy vlastní pravidla pro další poskytování prostředků jsou pro konečné příjemce jednodušší. Koneční uživatelé jsou odpovědni konečnému příjemci (správci grantového schématu) za dodržení všech podmínek a pravidel grantového schématu a souvisejících právních předpisů. Grantová schémata v sobě zahrnují množství akcí (projektů v rámci grantového schématu), přičemž samotné schéma je projekt. “¹⁶

---

¹⁵ ODBOR RÁMCE PODPORY SPOLEČENSTVÍ MIN. PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Možnosti čerpání financí z fondů EU pro obce. *Moderní obec*, 2004, č. 7, s. 22, ISSN 1214-9794.

¹⁶ LUKÁŠ, Z.: *Financování a programování v programovacím období 2000-2006 v České republice*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2004. ISBN 80-245-0745-5.

3 Problematika projektů

Vzhledem k tomu, že cílem práce je navrhnout projekt na podporu cestovního ruchu, je zařazena tato kapitola, která má za úkol seznámit s problematikou projektů a jejich náležitostí. Správné vypracování projektu je důležité při podávání žádostí o dotace na podporu cestovního ruchu, o kterých pojednává kapitola čtvrtá.

3.1 Základní pojmy

„**Projekt** je jakýkoli jedinečný sled aktivit a úkolů, který má:

- *dán specifický cíl, který má být jeho realizací splněn,*
- *definováno datum začátku a konce uskutečnění,*
- *stanoven rámec pro čerpání zdrojů potřebných pro jeho realizaci.*“¹⁷

Projekt je v zásadě jakýkoliv plánovaný vztah, jehož cílem je přivodit užitečnou změnu stavu na určité úrovni. Projektem tedy není udržování stávajícího stavu.

Projekty předkládané jako žádosti o dotace je možno vymezit jako konkrétní ucelený projektový záměr, který předkládá žadatel s cílem získat dotaci v rámci vyhlášeného programu. Projekt musí splňovat formální náležitosti a být v souladu s podmínkami programu, tj. přispívat k naplnění cíle a zaměření příslušného opatření.

Vlastnosti projektu:

- je jedinečný – liší se od běžných každodenních činností svým obsahem i zaměřením,
- má pevné časové ohraničení,
- je neopakovatelný – žádné projekty nemohou být totožné,
- má jednoznačně definovaný cíl a omezené pevně stanovené zdroje,
- je plánovaným a řízeným procesem, který má svou organizační strukturu,
- je rizikový,
- není právním subjektem.

Projekty je možné členit podle různých kritérií. Budeme-li projekty třídit podle typu vlastníka financujícího kapitálu, jehož prostřednictvím bude možno projekt realizovat,

---

¹⁷ SVOZILOVÁ, A.: *Projektový management*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2006. ISBN 80-247-1501-5.

můžeme hovořit o projektech **veřejných** či **soukromých**. Vzhledem k tématu diplomové práce se zaměříme na veřejné projekty.

3.1.1 Veřejné projekty

„Veřejný projekt je možno chápat jako systémový návrh alokace veřejných zdrojů, který má (zpravidla) charakter investiční akce.“¹⁸

Veřejné projekty jsou tedy takové, které jsou financovány z veřejných prostředků a mají charakter veřejného statku či služby. Mohou být částečně financovány i soukromým sektorem, ale přesto je řízení projektu v rukou veřejných institucí. U těchto projektů není na prvním místě zisk, ale jsou zde zohledněna i jiná hlediska jako dopad na životní prostředí, životní úroveň obyvatel, atd. Mohou mít i velmi dlouhodobý charakter, kdy je doba návratnosti investice velice dlouhá (více jak 10 let), pokud se investice vůbec kdy vrátí.

„Veřejný projekt má určité ekonomické efekty. Rozumí se jimi zejména makroekonomické a mikroekonomické účinky veřejných projektů. Makroekonomické účinky bývají dávány do souvislosti s fiskálními důsledky. Mají-li veřejné projekty povahu rozsáhlých investičních akcí, jež jsou financovány ze státního rozpočtu, mohou svými důsledky multiplikovat růst společenského produktu, ale způsobit i negativní ekonomické důsledky... K základním mikroekonomickým souvislostem veřejných projektů patří problém efektivnosti alokace při realizaci veřejných projektů jakož i otázky důchodového a substitučního efektu na straně spotřebitele.“¹⁹

3.1.2 Životní cyklus projektu a fáze projektu

Projekt je prvkem, který má charakter procesu, v době své existence se vyvíjí a nachází se v různých fázích, které nazýváme životním cyklem projektu.

---

¹⁸ OCHRANA, F.: *Veřejné projekty a veřejné zakázky (hodnocení a výběr)*. 1. vyd. Praha:CODEX Bohemia, 1999. ISBN 80-85963-96-5.

¹⁹ OCHRANA, F.: *Veřejné projekty a veřejné zakázky (hodnocení a výběr)*. 1. vyd. Praha:CODEX Bohemia, 1999. ISBN 80-85963-96-5.

Obecný popis životního cyklu projektu: ²⁰

- **Konceptuální návrh** – formulace základních záměrů, hodnocení přínosů a dopadů realizace projektu, odhady nákladů a času potřebného na vlastní realizaci, předběžná analýza rizik
- **Definice projektu** – jde vlastně o zpřesnění výstupů první fáze – diversifikace cílů, identifikace zdrojů, nastavení realistického časového rámce a propočet nákladů, definice rizik a předpokladů omezení jejich dopadů, příprava detailních plánů na realizaci projektu
- **Produkce** – vlastní realizace neboli pořízení projektu – řízení prací a subdodávek, kontrola postupu podle časového plánu a rozpočtu, řízení komunikace a nezbytné projektové dokumentace, kontrola kvality a účinnosti dosažení jednotlivých dílčích cílů, testování výstupů, pořízení dokumentace jako podklad pro užívání předmětu projektu a tvorba plánu podpory v operačním období
- **Operační období** – vlastní užívání předmětu projektu – hodnocení technologických, sociálních a ekonomických dopadů realizovaného projektu v rámci předpokladů daných v konceptuálním období, zpětná vazba pro plánování dalších projektů a hodnocení úrovně spolupracujících systémů.
- **Vyřazení projektu** - převedení předmětu do stadia podpory, převedení zdrojů (pracovníků nebo technologií) na jiné projekty, zpracování poučení a získaných zkušeností z řízení daného projektu.

Fáze projektu

Od samotného projektového záměru až po samotnou realizaci je nutné vykonat mnoho činností, které můžeme rozdělit do fáze předinvestiční, investiční a provozní.

Předinvestiční fáze představuje období příprav projektu, kdy se zkoumají jednotlivé varianty projektů a hodnotí se, který z nich bude optimální k dosažení daného cíle. K tomu slouží různé metody, analýzy a studie, které pomohou kvantifikovat výsledky projektu a usnadní rozhodování. V průběhu investiční fáze jsou vynakládány finanční prostředky přímo na realizaci projektu. Ta by měla probíhat na základě projektové dokumentace, která přesně určuje postupy prací, financování, odpovědnosti pracovníků za jednotlivé fáze a termíny jejich dokončení. Pro tuto fázi jsou často charakteristické velké investiční náklady. Investor by měl už v předinvestiční fázi dobře zvážit, v jakém rozsahu bude tyto činnosti realizovat.

---

²⁰ SVOZILOVÁ, A. *Projektový management*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2006. ISBN 80-247-1501-5

V provozní fázi dochází k využívání projektu k jeho skutečnému účelu, pro který byl realizován. Teprve v této části se ukáže, zda byly analýzy v předinvestiční fázi skutečně dobře zpracované a zda očekávané příjmy a výdaje odpovídají skutečnosti.

3.2 Příprava a realizace projektu

Projektový záměr

Projektu předchází zpracování projektového záměru, který však není ještě projektem. Jde o stručnou projektovou koncepci, v níž je nastíněn účel projektu, příjemci, pravděpodobné náklady a určité zvážení rizik. Tento dokument slouží financujícímu subjektu k tomu, aby posoudil potřebnost projektového záměru.

Sestavení projektu do podoby vyžadované financujícími organizacemi

Na začátku projektové přípravy je důležité zcela přesně definovat potřeby a zájmy lidí, pro které má být projekt realizován a kterých se může dotknout jak pozitivně tak i negativně. Je nutné se zaměřit jak na cílové skupiny, tak i na oponenty. Předpokladem dlouhodobě udržitelného projektu je udržení rovnováhy mezi zájmy realizátorů, potřebami našich cílových skupin a postoji odpůrců projektu. Udržování této rovnováhy je úkolem, který by měl být plněn již od začátku příprav projektu. Základním výstupem tohoto kroku by měla být analýza potřeb všech dotčených stran a identifikace problému, který má být řešen. Potom je třeba zformulovat závěry, ke kterým jsme došli.

V další fázi je třeba vypracovat podrobný popis projektu. Základní popis projektu již obsahuje projektový záměr. Ten je možno ještě upravit a pozměnit. Upravený a pozměněný projektový záměr je nutné rozpracovat do větších podrobností. Forma a obsah projektové žádosti a tudíž i náročnost jejího zpracování se mohou lišit výzva od výzvy k podávání žádostí podle vyhlašovatele. Každá výzva obsahuje určitá specifika. Je proto velmi důležité pracovat s aktuálním zněním výzvy a k ní příslušným dokumentům a formulářům.

Cíl projektu je vždy spojen s vyřešením formulovaného problému s ohledem na potřeby všech, kterých se projekt týká. Cílovými skupinami rozumíme vymezené skupiny lidí, kterých se projekt dotkne. Cíle a cílové skupiny projektu musí být v souladu s cíli a záměry vyhlášeného programu. Navazují na strategii a priority rozvoje kraje, ve kterém se projekt bude realizovat.

V další fázi tvorby projektu je třeba pojmenovat všechny podstatné kroky, které nás dovedou ke splnění vytýčených cílů. Může to být i několik na sebe navazujících aktivit. Optimální množství může být cca 15 až 20 aktivit na projekt. Po přečtení nadefinovaných aktivit by mělo být zřejmé, které aktivity projektového záměru jsou klíčové a jak a kdo se jich bude účastnit. Významnou hodnotící částí, jejíž nesplnění má za následek vrácení či krácení získaných peněz, je formulace výsledků a výstupů. Proto je vhodné věnovat velkou pozornost možnostem jejich měření. Všechny dosažené indikátory - výstupy musí být určitým způsobem měřitelné a dokladovatelné. Dále je třeba vypracovat časový plán realizace projektu. Nejpřehlednějším vyjádřením harmonogramu projektu je tabulka, kde jsou na jedné straně uvedeny základní aktivity a na straně druhé jednotlivé měsíce a roky. Důležité je, aby harmonogram počítal s časovou rezervou a dobou nutnou pro administrativní úkony.

Partnerem projektu je subjekt, který se podílí na realizaci projektu předem dohodnutým způsobem a za určených podmínek a který má z výsledků projektu užitek. Partner by měl vstupovat do projektu dobrovolně a měl by převzít část rizik a odpovědnosti za svěřené úkoly. Za partnerství nelze dle mého názoru považovat klasický vztah odběratel – dodavatel, který vzniká na základě výběrového řízení. V mnoha pramenech se hovoří o tom, že více než čtyři partneři projektu snižují efektivitu řízení.

U menších projektů může úkony spojené s řízením projektu provádět jedna osoba. U projektů financovaných ze strukturálních fondů dochází zpravidla k rozdělení rolí na finanční a věcné řízení projektu nebo je management projektu předán odborné firmě.

Rozpočet projektu musí být provázán s aktivitami projektu a zabezpečovat resp. pokrývat veškeré činnosti, které souvisí s realizací projektu. V rozpočtu projektu je třeba od sebe odlišit náklady přijatelné a nepřijatelné. Přijatelné náklady na sebe vážou dané procento podpory, zatímco na nepřijatelné náklady není možné získat podporu. Vedle nákladů projektu je třeba vyčíslit veškeré výnosy, které plynou z jeho provozu.

Horizontální témata jsou zaměřena na ty oblasti, které mají v rámci Evropské unie mimořádný význam. Zdůvodnění, jak projekt ovlivňuje a naplňuje horizontální témata je z hlediska posuzování kvality projektu významný. Pokud by projekt ve všech horizontálních tématech působil neutrálně nebo snad (byť jen v některém) negativně, neměl by v podstatě naději na schválení.

Ekonomické a finanční hodnocení projektu navazuje na rozpočet projektu a čerpá z něj důležité vstupní hodnoty. Ekonomická a finanční analýza se zpracovává dle metodiky vydané pro projekty podávané do konkrétních programů.

Žadatel musí doložit, že je jeho projekt připraven k realizaci nejen po stránce věcné a finanční, ale i legislativní. Pokud obsahuje projekt stavební práce, je nutné předložit příslušná povolení podle stavebního zákona. V případě, že je obsahem pouze nákup zařízení či technologie, bude tato dokumentace ve formě základního technického výkresu a popisu.

Tabulka logického rámce

Tabulka logického rámce velmi úzce souvisí se záměrem projektu a jeho následným podrobným popisem. Jedná se o popis projektu převedený do stručné tabulky. Logický rámec je metoda, která nám pomáhá při plánování, realizaci a vyhodnocení projektu. Není povinou přílohou projektu, ale mohu konstatovat, že je výhodné tabulku logického rámce zpracovat.

***Logický rámec je pomůckou, která slouží k:*²¹**

- stanovení konkrétních cílů realizace projektu
- zjištění efektivity nákladů projektu ve vztahu k očekávaným výsledkům
- stanovení ukazatelů úspěšnosti projektu
- rozdělení zodpovědnosti
- výstižnému, stručnému a jednoznačnému vyjádření, co chceme uskutečnit
- shrnutí všech aktivit, které potřebujeme pro úspěšnou realizaci projektu

Základem metody logického rámce je jasně ohraničená tabulka, která pracuje se čtyřmi úrovněmi cílů. Uspořádání jednotlivých úrovní by na sebe mělo logicky navazovat a jednotlivé činnosti, výstupy, účel a obecné cíle by měly být v přímé příčinné souvislosti.

---

²¹ KAŽMIERSKI, T. - PELC, P.: *Projektové a strategické plánování pro neziskové organizace*. Praha: REC ČR, 2003.

Kroky v logickém rámci:²²

1. Definice účelu, který má projekt splnit

Účel projektu je důvod, proč se chystáme projekt uskutečnit a je vždy jen jeden.

2. Definice obecného cíle, k jehož naplnění projekt přispěje

Obecný cíl je řádově vyšší cíl, kterého chceme projektem dosáhnout. Obvykle se vztahuje k programu nebo sektoru. Většinou vyplývá ze zadání při výběrových nebo grantových řízeních.

3. Definice výstupů sloužících k dosažení účelu

Výstupy popisují, co je nutné zajistit nebo dodat, aby bylo dosaženo účelu projektu. Mohou, ale nemusejí být popsány v zadání výběrových či grantových řízení.

4. Definice aktivit, vedoucích k dosažení výstupů

Aktivity popisují, jak budou realizovány výstupy projektu, tj. jaké činnosti je nutno uskutečnit, aby bylo účelně a efektivně dosaženo plánovaných výstupů

5. Ověření logiky příčinné souvislosti pomocí spojení jestliže → pak

Příčinné souvislosti mezi všemi úrovněmi logického rámce musí být přímé.

6. Definice objektivně ověřitelných ukazatelů v úrovni obecného cíle, účelu, výstupů a aktivit

Ukazatele představují konkrétní výsledky. Jako měřítka realizace ukazují, jak rozpoznat úspěšné dosažení cílů.

7. Definice prostředků ověření

Prostředky ověření jsou zdroje informací, které ukazují, zda byly splněny objektivně ověřitelné ukazatele.

8. Definice předpokladů spojených s jednotlivými úrovněmi logického rámce

U každého projektu mohou být rizika, která na projekt působí z vnějšího prostředí a která projekt ohrožují. Do logického rámce uvádíme rizika ve formě předpokladů, tzn. že rizika, která jsou vesměs negativní, vyjádříme v pozitivním tvaru.

---

²² KAŽMIERSKI, T. - PELC, P.: *Projektové a strategické plánování pro neziskové organizace*. Praha: REC ČR, 2003.

9. Příprava rozpočtu projektu

Obecně ověřitelné ukazatele na rovině aktivit pomáhají určit náklady projektu. Rozpočet projektu není součástí logického rámce.

10. Prověření logického rámce pomocí kontrolního seznamu zpracování projektu

Logický rámec je důležitý především proto, že slouží jako prostředek ke zlepšení komunikace. Logický rámec je nutné podle potřeby aktualizovat a to v rovině aktivit. Účel by se neměl po celou dobu realizace projektu měnit ani přizpůsobovat.

Zdroje financování projektů

Obecně platí, že každý projekt by měl být financován ze tří zdrojů:

- **evropské zdroje** - především strukturální Evropský fond regionálního rozvoje, který se zaměřuje na rozvoj podnikání, infrastruktury, výzkumu a vývoje a celoživotního vzdělávání,
- **soukromé zdroje** – vlastní finance konečného příjemce,
- **veřejné prostředky České republiky** – státní rozpočet prostřednictvím Ministerstva pro místní rozvoj, rozpočty krajů a obcí.

II. Analytická část

4 Analýza programů podpory cestovního ruchu v České republice pro kraj Vysočina

Cílem této kapitoly je uvést stručný přehled programů, ze kterých je možno získat finanční prostředky v rámci podpory cestovního ruchu. Kapitola je rozdělena na státní programy rozvoje cestovního ruchu, programy podpory rozvoje cestovního ruchu ze strukturálních fondů a v poslední části mapuje možnosti grantových programů v kraji Vysočina. U každého programu uvedeného v této kapitole je charakterizován jeho základní cíl či cíle a zdroje financování. Pokud byly k dispozici statistické údaje o poskytnutých dotacích, jsou u jednotlivých programů uvedeny.

Důležitým orgánem v rámci podpory cestovního ruchu je Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky (dále jen „*ministerstvo*“).

4.1 Státní a regionální podpora cestovního ruchu

Na podporu cestovního ruchu disponuje ministerstvo těmito nástroji:

- Státní program podpory cestovního ruchu,
- Společný regionální operační program (období 2004 – 2006),
- Operační program Rozvoj lidských zdrojů (období 2004 – 2006),
- Regionální operační program (období 2007 – 2013).

Programy jsou obecně zaměřeny zejména na podporu infrastruktury, lidských zdrojů, služeb a na propagaci.

Státní program podpory cestovního ruchu byl schválen vládou v roce 2000. Jeho hlavním cílem je vytvořit ekonomické podmínky k iniciaci a podpoře aktivit, které by systematicky řešily situaci v cestovním ruchu a zajišťovaly uvolnění skrytého potenciálu v cestovním ruchu a dosažení růstu podílu cestovního ruchu na prosperitě regionů, získávání nových pracovních příležitostí v regionech, podpora rozvoje malého a středního podnikání a zkvalitnění infrastruktury v souladu s podmínkami trvale udržitelného rozvoje. Dále je popsán program pro rok 2006. V současné době již není možné přihlásit se do tohoto programu a na rok 2007 zatím nová výzva vyhlášena není.

Státní program podpory cestovního ruchu se člení do podprogramů:

- Podpora budování doprovodné infrastruktury cestovního ruchu pro sportovně rekreační aktivity
- Podpora rozvoje lázeňství

Souběh dotace z jiných dotačních titulů státního rozpočtu nebo státních fondů není možný. Pokud tedy žadatel dostane dotaci z krajského programu (např. grantového schématu) nebo jiných operačních programů (např. Společný regionální operační program) nemůže čerpat na stejnou akci dotaci i v rámci tohoto programu.

Cílem podprogramu **Podpora budování doprovodné infrastruktury cestovního ruchu pro sportovně rekreační aktivity** je vytvořit ekonomické podmínky pro rozšíření nabídky doprovodné infrastruktury cestovního ruchu pro sportovně-rekreační účely. Příjemcem dotace může být občanské sdružení (sportovní a turistický svaz, klub, spolek) a podnikatelský subjekt (právnícká nebo fyzická osoba). Dotace je poskytována na rekonstrukci a vybudování parkoviště a odpočívárny pro cykloturistiku, infrastruktury pro rekreační a sportovní plavby, víceúčelového nezastřešeného hřiště pro míčové sporty nebo tenisového hřiště u ubytovacích zařízení cestovního ruchu, bazénu, koupaliště, jezdecké stáje, jízďárny, lyžařských vleků, večerního osvětlení lyžařských tratí, veřejného WC u sportovně-rekreačního zařízení, dalších zařízení sloužících k rozvoji cestovního ruchu, vybudování technického zasněžování, pořízení odbavovacího systému u lyžařských vleků. Dotaci nelze použít na nákup budov, pozemků, na úhradu projektové dokumentace, inženýrských činností. Výše dotace dosahuje až 50% investičních nákladů akce. Žádosti do tohoto programu bylo možno podávat od 31.10.2005 do 31.01.2006.

Cílem podprogramu **Podpora rozvoje lázeňství** je vytvořit ekonomické podmínky k iniciaci a podpoře aktivit, které umožní vybudování a rekonstrukci lázeňské infrastruktury. Příjemcem dotace může být město/obec, jež má schválený statut lázeňského místa, město/obec se stanovenými přírodními lázněmi a město/obec, na jehož území nebo v blízkosti jehož území se nachází přírodní léčivý zdroj. Předmětem dotace je rekonstrukce a vybudování parkoviště, lázeňské léčebny, hromadného ubytovacího zařízení, balneoprovozu, bazénu, kolonád a pitných pavilonů, atd. Dotaci nelze použít na nákup budov, pozemků, na úhradu projektové dokumentace, inženýrských činností. Výše dotace dosahuje až 50% investičních nákladů akce. Žádosti do tohoto programu bylo možno podávat od 31.10.2005 do 31.01.2006.

4.1.1 Zhodnocení Státního programu podpory cestovního ruchu

Ministr pro místní rozvoj Radko Martínek na základě doporučení Výběrové komise rozhodl o přiznání dotace 97 projektům v rámci dvou podprogramů Státního programu podpory cestovního ruchu 2006 v celkovém finančním objemu 260,5 mil. Kč. V rámci podprogramu Podpora rozvoje lázeňství bylo k obdržení dotace doporučeno celkem 39 akcí za 56,9 mil. Kč. V rámci podprogramu Podpora budování doprovodné infrastruktury cestovního ruchu pro sportovně rekreační aktivity bylo k obdržení dotace doporučeno celkem 58 akcí za 203,7 mil. Kč. Z oblasti lázeňství bylo předloženo 47 žádostí s požadavkem na dotace ve výši 99,7 mil. Kč. Do druhého podprogramu - Podpora budování doprovodné infrastruktury cestovního ruchu bylo předloženo 173 žádostí s požadavkem na dotace ve výši 503,7 mil. Kč. Hodnoceno bylo celkem 220 žádostí s požadavkem na dotaci ve výši 603,4 mil. Kč. Přehled dotací poskytnutých ze Státního programu na podporu cestovního ruchu v letech 2001 až 2006 je uveden v následující tabulce:

Tabulka č. 6 – Přehled dotací ze Státního programu podpory cestovního ruchu v letech 2001 až 2006

Rok	Počet podaných žádostí	Požadováno (v mil. Kč)	Počet schválených žádostí	Schválená výše dotace (v mil. Kč)
2001	283	550,00	174	269,00
2002	424	1 877,00	136	199,90
2003	384	738,5	126	163,70
2004 *) ²³	344	1 016,66	81	151,04
2005	356	817,00	84	140,08
2006	220	603,40	97	260,53
Celkem	2 011	5 602,56	698	1 184,25

Zdroj: <http://www.mmr.cz>

4.2 Podpora cestovního ze strukturálních fondů Evropské unie

Výchozím dokumentem pro realizaci podpory ze strukturálních fondů Evropské unie (dále jen „EU“) v České republice pro zkrácené programové období 2004 až 2006 byl **Národní**

²³ *) Pozn.: Údaje nejsou úplné, chybí výsledky 2. kola, které na www.mmr.cz nejsou k dispozici.

rozvojový plán, který schválila vláda České republiky svým usnesením 1272/2002 dne 16. prosince 2002 a který vychází z legislativy EU. Na základě Národního rozvojového plánu Evropská komise pro Českou republiku formulovala tzv. **Rámec podpory Společenství**. Cílů Národního rozvojového plánu by mělo být dosaženo realizací pěti Operačních programů, z nichž čtyři jsou sektorově orientované (Průmysl a podnikání, Infrastruktura, Rozvoj lidských zdrojů, Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství), regionálně je zaměřen pouze Společný regionální Operační program. Na oblast hlavního města Prahy se výše uvedené operační programy nevztahují. Jsou pro ni definovány obdobně strukturované, ale zjednodušené programy JPD 2 (Jednotný programový dokument pro Cíl 2) a JPD 3 (Jednotný programový dokument pro Cíl 3).

Vedle toho v rámci Strukturálních fondů existují takzvané evropské iniciativy INTERREG (program přeshraniční spolupráce), EQUAL (národní spolupráce zaměřená na boj proti formám diskriminace a nerovnosti na trhu práce) a LEADER (zlepšení ekonomického prostředí a kvality života ve venkovských oblastech). Tyto operační programy fungovaly až do konce roku 2006. Pro období 2007-2013 jsou vyhlášeny nové programy, které jsou uvedeny v podkapitole 4.3.

4.2.1 Program INTERREG III

Program Interreg III, jež má tři části (A, B, C), je jednou z iniciativ Evropských společenství, která byla schválena Evropskou komisí pro členské země Evropské unie a je nástrojem pro překonání nevýhod plynoucích z příhraniční pozice dané oblasti. Část A se týká přeshraniční spolupráce, část B je zaměřena na nadnárodní spolupráci a část C podporuje meziregionální spolupráci.

INTERREG IIIA

Program Iniciativy Společenství INTERREG IIIA je nejvýznamnější a nejrozsáhlejší Iniciativou Společenství EU. Jeho realizace byla před vstupem České republiky do EU zkoordinována s programem Phare CBC na základě společného programového dokumentu, který obsahově a do značné míry i procedurálně vymezuje oblasti a podmínky pro přeshraniční spolupráci.

Cíle podpory jsou děleny podle různorodosti jednotlivých příhraničních regionů po celé délce státní hranice. Jsou definovány v jednotlivých opatřeních stanovených priorit pro příslušné země:

- ČR – Rakousko
- ČR – Bavorsko
- ČR – Sasko
- ČR – Polsko
- ČR - Slovensko

Na období 2004 až 2006 bylo na tento program vyčleněno 55 mil. EUR. Cílem této iniciativy je mimo jiné rozvoj cestovního ruchu a turistiky. Na program **INTERREG IIIA – Česká republika –Rakousko** bylo v letech 2004 až 2006 vyčleněno 9,8 mil. EUR. Zaměřuji na *Prioritu 1: Přeshraniční hospodářská spolupráce a Opatření 1.3 Cestovní ruch a nabídka aktivit pro volný čas*. V době, kdy píši diplomovou práci tj. v druhém pololetí 2006 neběží pro tuto podporu žádná výzva, přesto provedu analýzu a popis tohoto programu neboť se domnívám, že v dalších letech budou podmínky programu podobné.

Cíle podpory:

- společný rozvoj, zvýšení atraktivity a modernizace přeshraničních zařízení pro cestovní ruch a volnočasové aktivity, produkty a služby
- posílení ekonomického významu cestovního ruchu a volnočasových aktivit s přihlédnutím současně k ochraně přírody a životního prostředí (trvalá udržitelnost)
- zvýšení atraktivity a modernizace zařízení pro cestovní ruch a volnočasové aktivity
- zdůraznění specifických rysů sdruženého regionu
- společné vystupování na mezinárodních výstavách

Příklady vhodných aktivit:

- rozšiřování a zkvalitňování aktivit v oblasti ozdravné a kondiční turistiky, kongresové turistiky a poznávání kultury a přírody
- rozvoj propojených destinací a správa destinací
- sítě zařízení a nabídek v cestovním ruchu
- společný marketing příhraničních oblastí
- rozvoj atraktivních lokalit a cílů cestovního ruchu

Předkladateli projektů mohou být kraje, obce, svazky obcí, instituce zřizované kraji a obcemi, instituce z oblasti rozvoje kraje a cestovního ruchu, neziskové organizace, sdružení a spolky u oblasti cestovního ruchu, malé a střední podniky z oblasti cestovního ruchu. Maximální podíl prostředků z Evropského fondu regionálního rozvoje je 75 % způsobilých výdajů projektu a minimální zajištění spolufinancování příjemce dotace při předkládání žádosti je 25 % způsobilých výdajů projektu. Je možné požádat o podporu ze státního rozpočtu ve výši maximálně 5 % způsobilých výdajů projektu. Vzhledem k tomu, že podpora z Evropského fondu regionálního rozvoje je vyplácena zpětně, tj. po ukončení realizace projektu, musí si žadatel zajistit kompletní předfinancování.

4.2.2 Společný regionální operační program

*„Společný regionální operační program (dále jen „SROP“) je souhrnným dokumentem zahrnujícím rozvojové priority sedmi regionů soudržnosti (celé území České republiky s výjimkou hl. města Prahy), které mohly být v období 2004 - 2006 podporovány ze strukturálních fondů EU v rámci Cíle 1. Důraz je v rámci SROP kladen na podporu vyváženého a udržitelného ekonomického rozvoje regionů, který vychází z iniciativ veřejného, neziskového a soukromého sektoru. Program je založen na eliminaci faktorů, které překážejí rozvoji potenciálu regionu a na využití výhod, které poskytují příležitosti pro ekonomický růst“.*²⁴

SROP podporuje především aktivity, jejichž realizace z hlediska platné české legislativy spadá do působnosti obcí nebo krajů. Krajské úřady mají možnost ve vybraných opatřeních vypsát grantová schémata a zohlednit tak svoje specifické potřeby. Tím se tento program odlišuje od zbývajících operačních programů, které se zaměřují na realizaci opatření, jež jsou z hlediska české legislativy převážně v působnosti státu. Určitou výjimku představuje **priorita 6 - Rozvoj cestovního ruchu a lázeňství**, kde vedle podpory aktivit majících místní či regionální charakter jsou podporovány i aktivity, které mají horizontální či nadregionální charakter.

Financování SROPu je zabezpečováno z veřejných zdrojů EU (u většiny opatření příspěvek EU dosáhne 75 % veřejných zdrojů programu), přičemž se počítá rovněž se zapojením

---

²⁴ VILAMOVÁ, Š.: *Čerpáme finanční zdroje Evropské unie*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. ISBN 80-247-1194-X.

soukromých zdrojů. Veřejné zdroje ČR jsou zajišťovány především ze státního rozpočtu (Ministerstva pro místní rozvoj ČR) a z rozpočtu krajů a obcí.

Cílem SROP je především dosažení trvalého hospodářského růstu i růstu kvality života obyvatel regionů prostřednictvím nových ekonomických aktivit s důrazem na tvorbu pracovních míst v regionálním i místním měřítku, na zlepšení kvality infrastruktury a životního prostředí, na všeobecný rozvoj lidských zdrojů a na prohlubování sociální integrace.

Priority a opatření Společného regionálního operačního programu

V následující tabulce je uvedena finanční podpora Evropské unie na jednotlivé priority a podopatření. Celková výše podpory ze strany Evropské unie pro období 2004 až 2006 je cca 454,333 mil. EUR (viz. následující tabulka).

Tabulka č. 7: Přehled priorit a opatření programu SROP

Číslo priority, opatření	Název priority, opatření	Podpora z EU v mil. EUR
Priorita 1	Regionální podpora podnikání	45,138
Opatření 1.1.	Podpora podnikání ve vybraných regionech	45,138
Priorita 2	Regionální rozvoj infrastruktury	196,999
Opatření 2.1.	Rozvoj dopravy v regionech	151,965
Opatření 2.2.	Rozvoj informačních a komunikačních technologií v regionech	22,517
Opatření 2.3.	Regenerace a revitalizace vybraných měst	22,517
Priorita 3	Rozvoj lidských zdrojů v regionech	92,303
Opatření 3.1.	Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů v regionech	45,025
Opatření 3.2.	Podpora sociální integrace v regionech	37,143
Opatření 3.3.	Posílení kapacity místních a regionálních orgánů při plánování a realizaci programů	10,135
Priorita 4	Rozvoj cestovního ruchu	108,086
Opatření 4.1.	Rozvoj služeb pro cestovní ruch	36,025
Opatření 4.2.	Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch	72,061
Priorita 5	Technická pomoc	11,807
Opatření 5.1.	Technická pomoc pro SROP	6,720
Opatření 5.2.	Technická pomoc pro CSF	5,087
SROP celkem		454,333

Zdroj: <http://www.strukturalni-fondy.cz/srop>

S ohledem na téma diplomové práce je blíže charakterizována pouze Priorita 4 – Rozvoj cestovního ruchu.

Priorita 4 Rozvoj cestovního ruchu

Tato priorita se skládá ze dvou opatření, které se dále rozpadají na čtyři podopatření a to:

Opatření 4.1 Rozvoj služeb pro cestovní ruch

Podopatření 4.1.1. Podpora nadregionálních služeb cestovního ruchu

Je podporován nákup služeb pro cestovní ruch prováděný veřejnými nebo neziskovými subjekty. Aktivity projektu musí mít celostátní dopad nebo se musí týkat významných historických a přírodních památek. Koneční uživatelé byli státem zřízené organizace, nestátní neziskové organizace, kraje a svazky obcí.

Podopatření 4.1.2. Podpora regionálních a místních cestovního ruchu

Podporován byl nákup služeb pro cestovní ruch na regionální a místní úrovni. Konečnými uživateli mohou být na rozdíl od předchozího podopatření i obce a malí a střední podnikatelé.

Opatření 4.2 Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch

Podopatření 4.2.1

Podporovány byly investiční projekty zaměřené na rozvoj infrastruktury cestovního ruchu nadregionálního významu. Podpora byla podmíněna certifikací zařízení cestovního ruchu, schválenou Ministerstvem pro místní rozvoj. Koneční uživatelé mohli být státem zřízené organizace, nestátní neziskové organizace, obce, svazky obcí, kraje, organizace zřizované kraji či obcemi, podnikající právnické osoby.

Podopatření 4.2.2 – Podpora místní infrastruktury cestovního ruchu

Podpora se týkala projektů rozvoje infrastruktury cestovního ruchu v obcích a regionech. Konečnými uživateli byli oproti předchozímu podopatření i drobní podnikatelé a malé a střední podniky.

4.2.3 Výzvy v rámci grantového schématu

Významný zdroj financování rozvoje cestovního ruchu v kraji Vysočina představují výzvy v rámci grantového schématu na podporu cestovního ruchu a to ve dvou oblastech:

- Služby cestovního ruchu
- Infrastruktura cestovního ruchu

Služby cestovního ruchu - Podpora regionálních a místních služeb cestovního ruchu v kraji Vysočina 2006 (aktuální v únoru 2007)

Toto grantové schéma vychází ze Společného regionálního operačního programu – priority 4. Rozvoj cestovního ruchu, opatření 4.1 Rozvoj služeb pro cestovní ruch, podopatření 4.1.2 Podpora regionálních a místních služeb cestovního ruchu.

Cílem výzvy je výrazně zkvalitnit společné služby v cestovním ruchu, informační obsluhu a marketing cestovního ruchu, dosáhnout lepší nabídky a využití turistického potenciálu regionů a obcí, zvýšit příjmy z cestovního ruchu pro subjekty cestovního ruchu a zlepšit úroveň služeb poskytovaných zařízeními cestovního ruchu. V rámci výzvy bude podporován rozvoj služeb, týkajících se následujících aktivit: tvorby regionálních a místních propagačních materiálů pro podporu cestovního ruchu, propagačních a informačních kapesnic na cílových trzích, včetně účasti na veletrzích cestovního ruchu, zpracování marketingových studií rozvoje cestovního ruchu, vytváření produktů cestovního ruchu a jejich marketingové podpory, podpory vytváření partnerství mezi subjekty cestovního ruchu v kraji Vysočina, konání seminářů a workshopů, poradenství pro podnikatele v cestovním ruchu a tvorby místních a regionálních systémů informování turistů o zajímavostech z hlediska cestovního ruchu. Žadatelem mohou být obce, kraj, svazky obcí, organizace zřizované krajem nebo obcemi, nestátní neziskové organizace vyvíjející činnost odpovídající podporovaným aktivitám, Hospodářská komora ČR a její složky.

Celkový finanční objem výzvy (zahrnuje zdroje ERDF a krajské spolufinancování) činí 8 581 331,- Kč. Míra spolufinancování akcí z rozpočtů jednotlivých subjektů (obce, kraj, svazky obcí, organizace zřizované krajem nebo obcí, nestátní neziskové organizace, Hospodářská komora ČR a její složky) činí 25% (NNO 15%). Minimální výše celkových uznatelných nákladů na 1 akci v rámci výzvy činí 200 tis. Kč a maximální výše výzvy činí 10 mil. Kč.

Akce podporované v rámci grantového schématu musí být realizovány na území kraje Vysočina. Výzva byla vyhlášena 2. ledna 2007 a žádosti bylo možno podávat do 23. února 2007. V roce 2005 byly také vyhlášeny výzvy, jejichž přehled je uveden v následující tabulce:

Tabulka č. 8 : Přehled výzev grantového schématu – Služby cestovního ruchu

Vyhlášení výzvy	Objem fin. Prostředků	Min. výše uznat. nákladů	Max. výše uznat. nákladů	Míra spolufin. subjektem
01.03.2005	9 915 182,- Kč	0,5 mil. Kč	5 mil. Kč	15 %
30.08.2005	23 052 572,- Kč	2 mil. Kč	10 mil. Kč	25% (15% NNO)

Zdroj: www.vysocina-finance.cz

Infrastruktura cestovního ruchu - Základní a doprovodná infrastruktura cestovního ruchu 2006

Toto Grantové schéma vychází ze Společného regionálního operačního programu, prioritnímu programu 4 - Rozvoj cestovního ruchu, opatření 4.2 – Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch, podopatření 4.2.2 - Podpora regionální a místní infrastruktury cestovního ruchu.

Cílem výzvy grantového schématu je dosáhnout zvýšení úrovně základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu, lepší nabídky a využití turistického potenciálu Vysočiny, zvýšení přitažlivosti regionů a obcí pro návštěvníky a zvýšení příjmů z cestovního ruchu pro subjekty cestovního ruchu. V rámci výzvy byly podporovány ucelenější projekty regionálního či místního významu, zaměřené na rozvoj základní a doprovodné infrastruktury potřebné pro cestovní ruch v obcích a regionech. Podpora byla zaměřena na infrastrukturní projekty podmiňující rozvoj cestovního ruchu v dané lokalitě či regionu. Žadatelem mohou být drobné, malé a střední podnikatelské subjekty s oprávněním podnikat v cestovním ruchu, (za podnikatele se pro účely této výzvy nepovažují: obce, kraj, svazky obcí, organizace zřizované krajem nebo obcemi, nestátní neziskové organizace vyvíjející činnost odpovídající podporovaným aktivitám, Hospodářská komora ČR a její složky), které zaměstnávají méně než 250 zaměstnanců a splňují přitom i další kritéria stanovená pro malé a střední podnikatele v rámci Nařízení Komise (ES) č. 70/2001 ve znění Nařízení Komise (ES) č. 364/2004. Podpora v rámci tohoto grantového schématu se nevztahovala na podnikatelské subjekty (fyzické či právnické osoby), které provozují zemědělskou výrobu či prvovýrobu a jsou zapsány do evidence podle zvláštního předpisu.

Přehled výzev rámci grantového schématu Infrastruktura cestovního ruchu je uveden v následující tabulce:

Tabulka č. 9 – Přehled výzev grantového schématu –Infrastruktura cestovního ruchu

Vyhlášení výzvy	Objem fin. prostředků	Min. výše uznat. nákladů	Max. výše uznat. nákladů	Míra spolufin. subjektem
01.03.2005	18 059 463,- Kč	2 mil. Kč	15 mil. Kč	52 %
30.08.2005	23 199 834,- Kč	2 mil. Kč	15 mil. Kč	52 %
03.07.2006	25 348 339,- Kč	2 mil. Kč	15 mil. Kč	52 %

Zdroj: www.vysocina-finance.cz

Akce podporované v rámci grantového schématu musely být realizovány na území kraje Vysočina.

4.2.4 Operační program rozvoj lidských zdrojů

V rámci Operačního programu rozvoj lidských zdrojů se cestovního ruchu týká Opatření 4.2 - Specifické vzdělávání v oblasti cestovního ruchu.

Operační program Rozvoj lidských zdrojů umožňuje čerpání prostředků z Evropského sociálního fondu v České republice. Evropský sociální fond je finančním nástrojem při realizování Evropské strategie zaměstnanosti. Orgánem zodpovědným za řízení pomoci z Evropského sociálního fondu je v ČR Ministerstvo práce a sociálních věcí. Projekty vzdělávání pracovníků v cestovním ruchu připravuje Ministerstvo pro místní rozvoj a vychází při tom z Opatření 4.2 Operační program Rozvoj lidských zdrojů - Specifické vzdělávání. Toto Opatření podporuje specifické aktivity vybraných sektorů průmyslu, podnikání, služeb a cestovního ruchu vzhledem k jejich potenciálu růstu, vyjádřenému i absorpční schopností těchto sektorů pro zaměstnanost. Celková hodnota podpory na období 2005 - 2008 činí cca 200 milionů Kč, z toho podpora Evropského společenství v rámci Evropského sociálního fondu je ve výši 75 %, zbytek jsou prostředky státního rozpočtu.

Témata systémových projektů :

- školení a vzdělávání pracovníků v cestovním ruchu,
- školení a vzdělávání pracovníků územní veřejné správy pro oblast cestovního ruchu,

- informace v cestovním ruchu,
- destinační management a vytváření produktů v cestovním ruchu,
- event marketing pro cestovní ruch.

Tyto vzdělávací projekty představují komplexní systém školení pro různé cílové skupiny pracovníků v cestovním ruchu. Je to propojený celek jednorázových, krátkodobých a střednědobých vzdělávacích programů - přednášek, seminářů a kurzů, prezenční i distanční formy. Pokrývají vzdělávání dle tematických oblastí spojených přímo s cestovním ruchem - odborné, informační a komunikační technologie.

Cílovou skupinou systémových projektů jsou pracovníci a zájemci o práci v cestovním ruchu a podnikatelé včetně začínajících.

4.3 Podpora ze strukturálních fondů Evropské unie v letech 2007 až 2013

*„Pro programové období 2007-2013 se připravuje 7 regionálních operačních programů - pro každý region soudržnosti ČR. Řídícím orgánem odpovědným za řádnou realizaci regionálního operačního programu je **Regionální rada** příslušného regionu soudržnosti. Regionální operační programy navazují na systém sektorových programů a své podpory směřují k řešení problémů vázaných na konkrétní region ČR. Podporují tak využití potenciálu daného území a přispívají k jeho vyváženému rozvoji. Globálním cílem regionálních operačních programů je urychlení rozvoje regionů ČR, zvýšení jejich konkurenceschopnosti a atraktivity pro investice a posílení kvality života obyvatel, při respektování vyváženého a udržitelného rozvoje regionů vycházející z využití jejich potenciálu.“²⁵*

Zaměření podpor Regionálních operačních programů (Specifické cíle ROP):

- **modernizace technické infrastruktury** zvyšující přitažlivost regionu pro investice při zohledňování ochrany životního prostředí,
- **zvýšení prosperity regionu vytvářením prostředí pro rozvoj malých a středních podniků** včetně prostředí pro inovace a vytváření nových pracovních příležitostí,
- **zvýšení podílu cestovního ruchu na hospodářské prosperitě regionu a na vytváření pracovních příležitostí.**

²⁵ <http://www.strukturalni-fondy.cz/regionalni-op>

- **modernizace a zlepšení podmínek pro obyvatele ve městech a na venkově,** související s rozvojem hmotného prostředí, lidských zdrojů, kultury a volnočasových aktivit, přispívajících ke zvýšení atraktivity těchto území pro hospodářský rozvoj.

Regionální operační programy se člení následovně:

- ROP NUTS II Jihovýchod
- ROP NUTS II Jihozápad
- ROP NUTS II Moravskoslezsko
- ROP NUTS II Severovýchod
- ROP NUTS II Severozápad
- ROP NUTS II Střední Čechy
- ROP NUTS II Střední Morava

Vzhledem k tomu, že kraj Vysočina se nachází v regionu Jihovýchod, je dále charakterizován pouze regionální operační program NUTS II Jihovýchod.

4.3.1 ROP NUTS II Jihovýchod

*Regionální operační program pro NUTS II Jihovýchod je jedním ze sedmi regionálních nástupců jednoho společného národního programu, a to Společného regionálního programu pro období 2004-2006 (SROP). Operační program pro NUTS II Jihovýchod je spolufinancován z **Evropského fondu regionálního rozvoje**. Celková alokace na program: **704,5 mil. €** (15,12 % z celkové alokace pro všechny regionální operační programy)“.*²⁶

Globálním cílem ROP NUTS II Jihovýchod je *Růst konkurenceschopnosti a prosperity regionu při zvyšování kvality života obyvatel*. Záměrem tohoto rozvojově koncipovaného cíle je dosažení ekonomické, sociální a kulturní úrovně regionu srovnatelné s vyspělými regiony Evropy. Specifickým cílem je zkvalitnit dopravní infrastrukturu a obslužnost území při respektování ochrany životního prostředí, zvýšit účast cestovního ruchu na hospodářské prosperitě regionu a zkvalitnit podmínky pro život obyvatel ve městech a na venkově.

Prioritní osy a oblasti podpory programu

Prioritní osa 1 - Dostupnost dopravy

1.1 Rozvoj dopravní infrastruktury v regionu

---

²⁶ <http://www.strukturalni-fondy.cz/rop-jv>

- 1.2 Rozvoj dopravní obslužnosti a veřejné dopravy
- 1.3 Obnova vozového parku drážních vozidel hromadné přepravy osob
- 1.4 Rozvoj infrastruktury pro nemotornou dopravu

Prioritní osa 2 - Rozvoj udržitelného cestovního ruchu

- 2.1 Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch
- 2.2 Rozvoj služeb v cestovního ruchu

Prioritní osa 3 - Udržitelný rozvoj měst a venkovských sídel

- 3.1 Rozvoj urbanizačních center
- 3.2 Rozvoj regionálních středisek
- 3.3 Rozvoj a stabilizace venkovských sídel
- 3.4 Veřejné služby regionálního významu

Prioritní osa 4 - Technická pomoc

- 4.1 Aktivity spojené s realizací a řízením ROP
- 4.2 Podpora absorpční kapacity
- 4.3 Podpora absorpční kapacity

4.4 Programy podpory cestovního ruchu v Kraji Vysočina

Kraj Vysočina disponuje několika nástroji na podporu rozvoje cestovního ruchu. Jednak poskytuje finanční podporu z Fondu Vysočiny, ale daleko významnějším zdrojem financování jsou grantová schémata, o kterých bylo pojednáno v kapitole 4.2.3

4.4.1 Fond Vysočiny

Fond Vysočiny byl založen dne 19. března 2002 jako nástroj k uskutečnění části aktivit obsažených v Programu rozvoje kraje Vysočina. Jeho cílem je transparentnost a jednotný systém v rozdělování podpory, zapojení velkého množství partnerů a jejich trénink na pravidla podávání grantů. Většina projektů se neobejde bez spoluúčasti žadatele, jejíž výše závisí na charakteru programu – zjednodušeně lze říci, že na každou vynaloženou korunu z Fondu Vysočiny byly přidány tři koruny ze strany příjemců podpory.

Fond Vysočiny je jedním z nástrojů pro postupnou realizaci Programu rozvoje kraje Vysočina. Fond Vysočiny soustřeďuje část rozvojových prostředků kraje Vysočina, které

jsou poskytovány jednotlivým subjektům prostřednictvím grantových programů formou dotací a půjček na základě zásad stanovených statutem a v souladu se schválenými prioritami kraje a to nezávisle na rozpočtovém roce.

Cíle Fondu Vysočiny:

- transparentní a systémová podpora v souladu se zájmy kraje,
- zapojení velkého množství subjektů do aktivit vedoucích k rozvoji kraje,
- trénink subjektů na systém a pravidla pro podávání žádostí o finanční prostředky z fondů EU.

Zdroje Fondu Vysočiny:

- přiděl z rozpočtu kraje ve výši schválené zastupitelstvem kraje,
- zůstatek Fondu Vysočiny k 31.12. předchozího kalendářního roku,
- úroky z prostředků Fondu Vysočiny na bankovním účtu,
- splátky půjček poskytnutých z Fondu Vysočiny,
- jiné finanční prostředky (dary, dotace, příspěvky od jiných subjektů),
- vrácené prostředky z nerealizovaných projektů nebo z projektů, které nebyly realizovány v souladu s podmínkami kraje.

Rozpočet, poměrné rozdělení prostředků Fondu Vysočiny, tvorbu a čerpání Fondu Vysočiny, jednotlivé grantové programy a objem prostředků na ně schvaluje zastupitelstvo kraje. Poskytování prostředků z Fondu Vysočiny zabezpečuje Krajský úřad kraje Vysočina v souladu se statutem a příslušným usnesením zastupitelstva kraje.

Ze zdrojů Fondu Vysočina bylo v roce 2002 bylo vyhlášeno celkem 22 programů, z toho cestovního ruchu se týkal program Vítejte u nás. V roce 2003 bylo vyhlášeno celkem 30 programů, z toho cestovního ruchu se týkal program Vítejte u nás II a Doprovodná infrastruktura cestovního ruchu. V roce 2004 bylo vyhlášeno celkem 33 programů, z toho cestovního ruchu se týkal program Vítejte u nás 2004, Doprovodná infrastruktura cestovního ruchu 2004. V roce 2005 bylo vyhlášeno celkem 42 programů, z toho cestovního ruchu se týkal program Modernizace ubytovacích zařízení 2005, Doprovodná infrastruktura cestovního ruchu 2005. V roce 2006 bylo vyhlášeno celkem 32 programů, z toho cestovního ruchu se týkal program Modernizace ubytovacích zařízení 2006, Doprovodná infrastruktura cestovního ruchu 2006.

Program Vítejte u nás

Tento program byl vyhlášen v roce 2002, 2003 a 2004. Celkový objem finančních prostředků vyčleněný na tento program byl v roce 2002 3 mil. Kč, v roce 2003 také 3 mil. Kč a v roce 2004 2 mil. Kč. Program sledoval cíl Programu rozvoje kraje Vysočina *Zlepšení konkurenční pozice ekonomiky*, dílčí cíl *Podpora rozvoje cestovního ruchu* a opatření *Tvorba turistických produktů, programů a projektů a propagace regionu*.

V roce 2004 program reagoval na programový dodatek Programu rozvoje kraje Vysočina, kde byla doplněna aktivita č. 27 *Tvorba nových tématicky zaměřených turistických programů*.

Cílem programu bylo vytvořit atraktivní, cílenou a konkurenceschopnou turistickou nabídku vytvořením specifických regionálních, lokálních a přeshraničních produktů s důrazem na ekologicky šetrnou turistiku, venkovskou turistiku, turistiku rodin s dětmi, cykloturistiku a kulturně poznávací turistiku a také na marketingové téma vyhlášené Českou centrálou cestovního ruchu pro rok 2003 „Rok zdravé dovolené a sportovního vyžití“.

Příjemci podpory v kraji Vysočina:

- města, obce nebo jimi zřízené právnické osoby
- sdružení obcí
- sdružení právnických osob zaměřených na rozvoj cestovního ruchu, jejichž členy jsou obce
- neziskové a obecně prospěšné společnosti zaměřené na rozvoj cestovního ruchu
- podnikatelské subjekty (právnické nebo fyzické osoby)

V rámci programu mohly být financovány tištěné materiály a internetové aplikace propagující turistický produkt a drobná turistická infrastruktura, která je součástí tohoto turistického produktu (informační tabule s mapou, směrovky pro vyznačení teritoria turistického produktu apod.), tištěné materiály (mapy, brožury, skládačky) a internetové aplikace prezentující přirozené turistické mikroregiony. Financovány nemohly být mzdové náklady pracovníků žadatele, cestovné, pohoštění, investiční náklady, kancelářská a výpočetní technika.

Minimální výše finančních prostředků poskytnutých na jeden projekt byla 50 tis. Kč, maximální výše příspěvku byla 200 tis Kč. Minimální podíl příjemce podpory činil 25 %

z celkových nákladů projektu, přičemž minimálně 10 % z celkových nákladů projektu muselo být zabezpečeno z vlastních prostředků žadatele. V roce 2004 byla minimální výše finančních prostředků poskytnutých na jeden projekt 20 tis. Kč, maximální výše příspěvku byla 100 tis. Kč. Minimální podíl příjemce podpory byl 60 % celkových nákladů projektu.

Program Doprovozná infrastruktura cestovního ruchu

Tento program byl vyhlášen v roce 2003, 2004, 2005 a 2006. Celkový objem finančních prostředků vyčleněný na tento program byl v roce 2003 4 mil. Kč, v roce 2004 5 mil. Kč, v roce 2005 2,5 mil. Kč a v roce 2006 2 mil. Kč. Program sledoval cíl Programu rozvoje kraje Vysočina *Zlepšení konkurenční pozice ekonomiky*, dílčí cíl *Podpora rozvoje cestovního ruchu* a opatření *Podpora budování a zkvalitňování základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu, zejména v rámci malého a středního podnikání*.

V roce 2004 program sledoval programový dodatek Programu rozvoje kraje Vysočina z roku 2004 a to aktivitu č. 30 *Značení a údržba lyžařských tratí a areálů sjezdového lyžování*, č. 31 *Zřizování nových a údržba existujících tematických cyklotras a turistických tras vč. jejich propagace* a aktivitu č. 33 *Budování drobného turistického mobiliáře na turistických a cykloturistických trasách*.

Program byl určen na rozvoj, zkvalitnění, rozšíření nabídky a zvýšení konkurenceschopnosti doprovodné infrastruktury cestovního ruchu na území kraje Vysočina využitelné pro pobytově-rekreační turistiku.

Účelem poskytovaných finančních prostředků bylo zajistit spolufinancování výstavby a modernizace doprovodné infrastruktury cestovního ruchu:

- budování, obnova a zkvalitnění naučných stezek, hippostezek, lyžařských běžeckých tratí, pěších turistických tras a cykloturistických tras
- 1. doplňkovým vybavením pro zvýšení komfortu uživatelů (přístřešky, lavičky a odpadkové koše na odpočinkových stanovištích, kolostavy, pikniková místa, informační a mapové tabule, nákup zařízení na údržbu tratí, osvětlení tratí, apod.)
- 2. realizací nezbytných opatření pro dosažení dostatečného bezpečnostního a technického standardu tras (přechody, rozšíření či zpevnění povrchu trasy, bezpečné křížení tras, zábradlí, přemostění, značení popř. přeznačení tras v souladu s platnými předpisy, apod.)

- budování infrastrukturního zázemí na záchytných parkovištích popř. u výchozích zařízení
1. pro pěší, cykloturistické a běžecké trasy, naučné stezky a hippostezky (sociální zařízení, úschovny kol a lyží, mapové a informační tabule, informační boxy, apod.)
  2. u lyžařských sjezdových areálů (zařízení na výrobu technického sněhu, večerní osvětlení, odbavovací zařízení, sociální zařízení, úschovny lyží, apod.)
  3. u turistických atraktivit (sociální zařízení, úschovny kol, mapové a informační tabule, informační boxy, apod.)

Financovány nemohly být honoráře za odborné odhady, posudky nebo studie, projektová dokumentace, dokumentace pro stavební řízení, inženýrské činnosti, mzdové náklady pracovníků žadatele, nákup pozemků nebo budov.

Příjemci podpory:

- obce a svazky obcí založené podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích
- právnické osoby s majoritní účastí obcí
- neziskové organizace a obecně prospěšné společnosti zaměřené na rozvoj cestovního ruchu
- podnikatelské subjekty (právnické nebo fyzické osoby) s předmětem podnikání souvisejícím s předmětem programu

Minimální výše finančních prostředků poskytnutých na jeden projekt byla 20 tis. Kč, resp. 30 tis. Kč, maximální výše podpory na jednu žádost mohla dosáhnout 200 tis. Kč, resp. 250 tis. Kč. V rámci jednoho kola grantového programu mohl žadatel získat podporu pouze jednoho projektu. Minimální podíl příjemce podpory činil 60 % z celkových nákladů projektu.

Program Modernizace ubytovacích zařízení

Tento program byl vyhlášen v roce 2005 a 2006. Celkový objem finančních prostředků vyčleněný na tento program činil po oba roky 4 mil. Kč. Program sledoval cíl Programu rozvoje kraje Vysočina *Zlepšení konkurenční pozice ekonomiky*, dílčí cíl *Podpora rozvoje cestovního ruchu* a opatření *Podpora budování a zkvalitňování základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu, zejména v rámci malého a středního podnikání*.

Program byl určen na rozvoj základní turistické infrastruktury v kraji Vysočina. Cílem programu bylo zkvalitnění skladby lůžek a vybavenosti pokojů ve stávajících ubytovacích zařízeních využitelných pro cestovní ruch v kategoriích hotel, hotel garni, motel, penzion, ubytovací objekt s vlastním vařením na venkově, kemp a turistická ubytovna. Certifikací ubytovacích zařízení po realizaci projektu bude zároveň zahájeno budování sítě podniků s garantovanou kvalitou služeb, která zlepší profil kraje jako turistické destinace.

Po realizaci projektu muselo být ubytovací zařízení podrobena certifikaci doporučeného standardu ubytovacích služeb, kterou provádí příslušné zájmové sdružení (Sdružení podnikatelů v pohostinství a cestovním ruchu HO.RE.KA., Svaz podnikatelů ve venkovské turistice a agroturistice ČR, živnostenské společenstvo Kempy a chatové osady ČR, Klub českých turistů). Všechna lůžka ubytovacího zařízení musela být využitelná nejméně tři roky po dokončení projektu.

Tento grantový program nepodporoval rekonstrukci chat v soukromém vlastnictví, které jsou pronajímány, stavby pro individuální rekreaci, chatové osady a ubytování typu „ubytování v soukromí“. Pod pojmem „ubytování v soukromí“ se rozumí forma ubytování ve stavbách, které nejsou podle vyhlášky Ministerstva pro místní rozvoj č. 137/1998 Sb., o obecných požadavcích na výstavbu, ubytovacími zařízeními.

Příjemcem podpory byly právnické a fyzické osoby. Celkové výdaje (náklady) projektu nesměly přesáhnout 2 mil. Kč. Minimální výše finančních prostředků poskytnutých na jeden projekt byla na vybudování či modernizaci lůžkové kapacity včetně vybavení na osobní hygienu ve stávajících ubytovacích zařízeních kategorie hotel, hotel garni, motel, penzion, ubytovacím objektu s vlastním vařením na venkově a turistická ubytovna 20 tis. Kč maximálně však do výše 250 tis. Kč na jeden projekt. Optimální výše podpory u projektu týkajícího se pouze modernizace vnitřního vybavení – 10 tis. Kč/lůžko, u projektu týkajícího se rekonstrukce ubytovacího zařízení včetně stavebních úprav – 20 tis. Kč/lůžko. Minimální výše finančních prostředků poskytnutých na modernizaci zázemí kempů byla 20 tis. Kč, maximální výše byla závislá na klasifikační třídě, kterou kemp vlastnil a v rámci projektu v ní zůstal zařazen nebo kterou se po dokončení projektu zavázal splnit. Kemp s jednou hvězdičkou mohl získat maximálně 100 tis. Kč, kemp se dvěma hvězdičkami 125 tis. Kč, kemp se třemi hvězdičkami 150 tis. Kč a kemp se čtyřmi hvězdičkami 200 tis. Kč. V rámci jednoho kola grantového programu může žadatel získat podporu pouze

jednoho projektu. Minimální podíl příjemce podpory činil 60% z celkových nákladů projektu.

4.4.2 Analýza programů podpory cestovního ruchu kraje Vysočina

Předchozím mapováním možností grantových programů v kraji Vysočina bylo zjištěno, že Fond Vysočiny vyhlásil v letech 2002 až 2006 celkem 159 programů, z toho podpory cestovního ruchu se týkalo celkem 9 programů.

Tabulka č. 10 – Přehled podpory z Fondu Vysočina

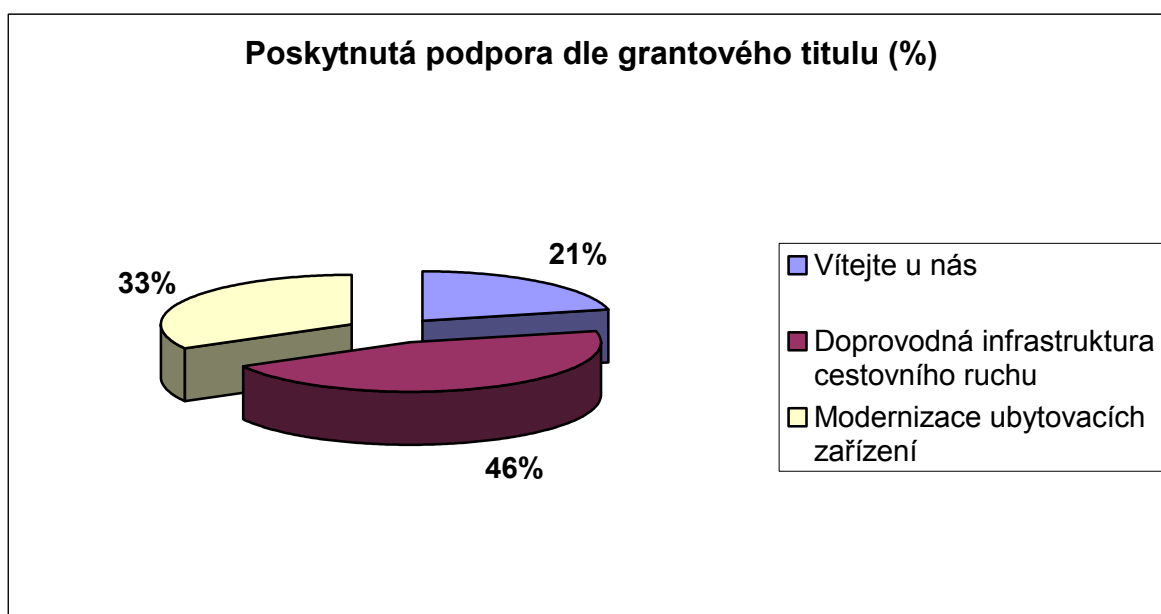
Program	Celkem podáno žádostí	Požadovaná výše podpory (celkem Kč)	Schválená výše podpory (Kč)	Počet žadatelů, kterým byla poskytnuta podpora v plné výši	Počet žadatelů, kterým nebyla podpora poskytnuta
Vítejte u nás (2002)	56	7 934 779	2 999 597	16	31
Doprovodná infrastruktura cest. Ruchu (2003)	47	7 504 265	2 934 699	17	27
Vítejte u nás II. (2003)	41	4 359 871	2 151 100	17	15
Doprovodná infrastruktura cest. ruchu 2004	34	4 127 391	3 631 191	27	6
Vítejte u nás 2004	3	103 866	68 600	2	1
Doprovodná infrastruktura cest. ruchu 2005	26	3 283 067	2 490 186	17	7
Modernizace ubytovacích zařízení 2005	30	5 252 704	3 620 935	17	10
Doprovodná infrastruktura cest. ruchu 2006	38	4 658 327	2 000 000	14	23
Modernizace ubytovacích zařízení 2006	27	4 536 530	4 426 530	26	1
Celkem	302	41 760 800	24 322 838	153	121

Zdroj: <http://www.kr-vysocina.cz>

Fond Vysočiny na těchto 9 programů na podporu cestovního ruchu vyčlenil celkem 29,5 mil. Kč. Z tabulky č. 10 je patrné, že o podporu žádalo celkem 302 veřejných i soukromých subjektů. Celkem veřejné i soukromé subjekty žádaly o 41,8 mil. Kč a Fond Vysočiny poskytl podporu v celkové výši 24,3 mil. Kč. Zdroje Fondu Vysočina vyčleněné na podporu cestovního ruchu byly tedy využity z 82 %. Celkem 121 žadatelů (40 % z celkového počtu žadatelů) nebylo podpořeno a 153 (50,7 %) žadatelů bylo podpořeno v plné výši. Celkem 28 žadatelů (9,3 %) bylo podpořeno částečně. Nejvíce byla podporována doprovodná infrastruktura cestovního ruchu a to celkem 11 056 076,- Kč, tedy 46 %, jak je vidět v grafu č. 5.

Graf č.5 Poskytnutá podpora dle grantového titulu

Zdroj: <http://www.kr-vysocina.cz>

5 Cestovní ruch a návrh projektu na podporu cestovního ruchu v kraji Vysočina

V této kapitole je analyzován cestovní ruch v kraji Vysočina z hlediska ubytování, stravování, turistických zajímavostí a možností trávení volného času. Dále je provedena SWOT analýza cestovního ruchu v kraji Vysočina. Na základě studia programových dokumentů a dalších informačních zdrojů a po zhodnocení celkové situace je navržen projekt na podporu cestovního ruchu v kraji Vysočina, který se týká oblasti ubytování rodin s malými dětmi v kempech a chatových osadách. Nejprve je navržena výzva v rámci grantového schématu z Regionálního operačního programu NUTS II Jihovýchod, která sleduje prioritní osu 2 – Rozvoj udržitelného cestovního ruchu a opatření 2.1 Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch. Dále je navržena výzva z Fondu Vysočiny, která je v souladu s programem rozvoje kraje Vysočina a to s cílem 1 – zlepšení konkurenční pozice ekonomiky, dílčím cílem 1.4 – rozvoj cestovního ruchu, opatřením 1.4.4 – budování a zkvalitňování základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu

5.1 Analýza rekreace a cestovního ruchu v kraji Vysočina se zaměřením na potřeby rodin s dětmi

Téměř celé území kraje Vysočina se nachází v geomorfologické podsoustavě Českomoravská vrchovina a jeho území je tak ve srovnání s ostatními kraji ČR jedním z nejvíce homogenních krajinných typů. Přesto je však území vnitřně diferencováno z hlediska své atraktivity a potenciálního celoročního využití.

Z turistické nabídky (historická města, hrady, zámky, církevní památky, lázně, přírodní atraktivity, letní rekreace u vody, horská turistika, atraktivní kulturní krajina, aj.) nabízí kraj zejména příležitosti pro pobytovou letní a zimní turistiku a pro návštěvu kulturně – historických památek (městská turistika).

Z atraktivit mezinárodního významu nacházejících se na území kraje, lze uvést zejména městskou památkovou rezervaci Telč, areál národní kulturní památky poutního kostela sv. Jana Nepomuského na Zelené Hoře u Žďáru nad Sázavou a židovskou čtvrť a baziliku sv. Prokopa v Třebíči, které jsou zapsány na Seznamu světového kulturního dědictví UNESCO. Dalšími významnými turistickými atraktivitami jsou městské památkové

rezervace Jihlava a Pelhřimov a rodný dům Karla Havlíčka Borovského v Havlíčkově Brodě. V kraji je velké množství dalších jedinečných kulturních a přírodních aktivit. Velkou enviromentální i estetickou hodnotu má jedinečná kulturní krajina Vysočiny, která sama o sobě vytváří atraktivní prostředí pro trávení volného času. Pro svoji přírodní i kulturní hodnotu má krajina značné části Vysočiny statut chráněných krajinných území – největší z nich jsou CHKO Žďárské vrchy a CHKO Železné Hory, dále devět přírodních parků, řada národních přírodních rezervací, přírodních rezervací aj.

Dominantní rekreační funkcí území je středně náročná pobytová i pohybová turistika s významnou letní sezónou. Značný rekreační potenciál mají zejména lokality v údolích řek Sázavy (Hamry nad Sázavou, Stvořidla), Doubravy (Bílek), Jihlavy (Rantířov, Luka nad Jihlavou, Čechov, Třebíč, Mohelno), Svratky a Oslavy. Jejich turistická atraktivita je zvýšena četnými hradními zříceninami na ostrožkách nad údolími. Samotné prameny větších řek, např. Dyje a Svratky, jsou cílem turistických výletů. Charakter krajiny dotvářejí četné rybníky (např. Velké a Malé Dářko, rybník Řeka), v okolí Nového Veselí a Bohdalova (Matějovský, Veselský a Rendlíček), Medlov, Sykovec a Milovy ve Žďárských vrších, Velkopařezitý, Žibřid v Jihlavských vrších a mnoho dalších.

Pro zimní turistiku a sporty je vhodná většina území Českomoravské vrchoviny, zejména pro běžecké lyžařské sporty (v okresech Pelhřimov, Havlíčkův Brod, Jihlava a Třebíč ovšem jen lokální lyžařská střediska na Křemešniku, u Křešína, Božejova, na Melechově, Javořici, Čeřítku, aj.). Výjimečné je postavení chráněné krajinné oblasti Žďárské vrchy, která je lyžařskou oblastí celostátního významu a má tradici v pořádání mezinárodních závodů. Z hlediska rozmístění atraktivit cestovního ruchu je patrná tendence územní koncentrace turistických zařízení a infrastruktury (ubytovacích a stravovacích zařízení a služeb) do několika nejvýznamnějších středisek, zejména do bývalých okresních a turisticky významných měst a rekreačních obcí. V kraji existuje poměrně hustá síť turistických a cykloturistických tras, udržovaná Klubem českých turistů a některými místními neziskovými organizacemi. Nedostatečný je počet tematických tras, zapojení existujících tras do turistických programů, terénní informační systém a drobný mobiliář na těchto trasách i podíl bezpečných úseků na existujících cyklotrasách, které využívají především rodiny s malými dětmi.

Lákadlem pro děti je Westernové městečko Šiklův mlýn. Navštívit je možné saloon, hernu i úřad šerifa, v letních měsících je možné zde potkat bizony, indiány či lovce kožešin, vidět ukázky rýžování zlata i kaskadérské kousky jezdců na koních. V centru Jihlavy leží zoologická zahrada, kde mohou děti využívat netradičně řešený koutek s kontaktní ZOO a dvanáctimetrovým tobogánem. Jihoamerický pavilon doplňuje tropický déšť a zvuky džungle, v africké vesnici Matongo jsou postaveny originální domorodé chýše. V Pelhřimově se každoročně koná Mezinárodní festival rekordů a kuriozit.

Služby a cestovní ruch v kraji Vysočina

Kraj Vysočina má ze všech krajů České republiky nejnížší podíl zaměstnanců v terciární sféře. Od roku 1989 se však podíl zaměstnanosti v terciární sféře zvyšuje, což příznivě ovlivňuje i rozvoj cestovního ruchu v kraji. V roce 2005 bylo v ubytování a stravování zaměstnáno celkem 6,2 tis. osob.²⁷

5.1.1 Ubytování a stravování v kraji Vysočina

Ubytovací zařízení

Z dostupných statistických údajů vyplývá, že kraj Vysočina v současné době nepředstavuje v rámci České republiky turistický region nadprůměrného významu. Průměrná velikost ubytovacího zařízení na Vysočině (18,08 pokoje na zařízení) je poněkud menší než v ČR (21,67 pokojů na zařízení), zatímco průměrný počet lůžek v jednom pokoji (2,94) je o něco vyšší ve srovnání s ČR (2,64), což odráží rozdíly ve kvalitativní struktuře ubytovacího zařízení.

Tabulka č. 11 – Kapacity hromadných ubytovacích zařízení cestovního ruchu podle okresů k 31.12.2005

Kraj, okresy	Hromadná ubytovací zařízení	Pokoje	Lůžka	Místa pro stany a karavany	Průměrná cena za ubytování (Kč)
Vysočina	353	6 397	18 783	3 150	262
Havlíčkův Brod	47	771	2 301	1 014	248
Jihlava	59	1 093	2 906	270	343
Pelhřimov	66	1 042	3 381	400	228
Třebíč	61	1 043	3 063	619	236
Žďár nad Sázavou	120	2 448	7 132	847	260

Zdroj: Statistická ročenka kraje Vysočina. 2006

²⁷ Zaměstnaní v NH podle odvětví OKEČ (VŠPS). Statistická ročenka kraje Vysočina 2006.

Ubytovací kapacita zařízení cestovního ruchu je v kraji rozmístěna značně nerovnoměrně. Nejvíce zařízení je koncentrováno v okrese Žďár nad Sázavou (34 % zařízení), který je na druhém místě následován okresem Pelhřimov (18,7 % zařízení). Budeme-li považovat cenu za měřítko kvality, potom nejkvalitnější ubytování je v okrese Jihlava a Třebíč.

V roce 2005 navštívilo Vysočinu celkem 389 272 hostů, z toho bylo 59 282 cizinců. V České republice představuje podíl zahraničních hostů 51 %, kdežto na Vysočině je tento podíl 15 %. Průměrná doba pobytu hostů (4 dny) byla přibližně stejná jako v ČR (4,3 dne).

Tabulka č. 12 – Kapacity hromadných ubytovacích zařízení cestovního ruchu podle regionů k 31.12.2005

Turistické regiony	Hromadná ubytovací zařízení celkem	V tom							
		hotely a podobná zařízení celkem	v tom			Ostatní hromadná ubytovací zařízení celkem	V tom		
			Hotely *****	Hotely ****	Ostatní hotely a penziony		Kempy	Chatové osady a turistické ubytovny	Ostatní zařízení jinde nespecifik
Česká republika	7 605	4 278	34	252	3 992	3327	499	968	1 860
Český ráj	138	66	-	4	62	72	23	23	26
Český sever	479	270	-	6	264	209	18	75	116
Jižní Čechy	537	256	-	13	243	281	83	65	133
Jižní Morava	660	371	-	23	348	289	49	98	142
Krkonoše	1 051	587	-	5	582	464	15	81	368
Okolí Prahy	511	279	1	14	264	232	61	74	97
Plzeňsko	132	64	-	4	60	68	15	22	31
Praha	597	483	26	89	368	114	22	21	71
Severní Morava a Slezsko	842	417	1	8	408	425	28	158	239
Severozápadní Čechy	399	238	-	11	227	161	35	48	78
Střední Morava	173	95	-	5	90	78	6	22	50
Šumava	705	407	1	10	396	298	51	86	161
Východní Čechy	565	282	-	5	277	283	37	98	148
Vysočina	354	155	-	3	152	199	29	61	109
Západočeské lázně	462	308	5	52	154	154	27	36	91

Zdroj: Statistická ročenka kraje Vysočina. 2006

Struktura ubytovacích zařízení v kraji Vysočina se výrazně odlišuje od průměru České republiky (56 %), a to především nižším podílem hotelů a jim podobných zařízení (celkem 44 %). Pro kraj Vysočina je naopak typický vyšší podíl lůžek kempech, chatových osadách, turistických ubytovnách a ostatních zařízeních.

Dle materiálu Camping na Vysočině²⁸ je v kraji Vysočina evidováno celkem 34 kempů a autokempů. Při bližším prostudování tohoto materiálu bylo zjištěno, že ve 21 kempech se nachází přírodní koupaliště. Pro rodiny s malými dětmi je však důležité, aby v kempu kromě koupaliště byla teplá voda, kuchyňka a elektrická přípojka, případně bezbariérový přístup pro neomezený pohyb s dětským kočárkem či pro handicapované občany. Všechny tyto požadavky pak splňuje pouze 1 kemp. Pokud není vyžadován bezbariérový přístup, splňují požadavky na teplou vodu, kuchyňku a elektrickou přípojku pouze 3 kempy.

Velké množství rodin s dětmi preferuje ubytování v chatkách, což ovšem v kraji Vysočina nabízí pouze 15 kempů a ne vždy je součástí chatky sociální zařízení. Pro rodiny s malými dětmi je rovněž důležité zázemí typu dětský lékař a lékárna, dětské hřiště, prodejna základních potravin, malý krytý bazén.

Je nutno konstatovat, že v kraji Vysočina chybí kempy a chatové osady vybavené sociálním zařízením a kuchyňkou s možností vlastního vaření. Nabídka 34 kempů v kraji Vysočina slouží spíše k pouhému přenocování a nijak nemotivuje rodiny s dětmi, aby v kempu strávily delší dobu. Doprovodné programy pro děti, vybavení pro dětské hry a různé dětské aktivity jsou v kempech na Vysočině poskytovány pouze v omezeném rozsahu.

Co se týče ubytování v hotelích a penzionech, bylo zjištěno že ne ve všech ubytovacích zařízeních mají z pobytů s malými dětmi radost. Bylo by vhodné podnítit provozovatele těchto ubytovacích zařízení, aby si uvědomili, že na trhu existuje tato skupina a aby si rodiny s malými dětmi alespoň někteří vybrali a snažili se jim poskytnout ty nejlepší podmínky, zejména komfortní levnější ubytování zaměřené na specifika této skupiny a doprovodné akce a programy.

Stravovací zařízení

Z údajů Českého statistického úřadu je zřejmé, že počet stravovacích zařízení v kraji je průměrný. Nejvíce zařízení se nachází v okrese Žďár nad Sázavou, nejméně pak v okrese Pelhřimov. Tato skutečnost je ovlivněna jednak atraktivitou území (CHKO Žďárské vrchy), jednak rozvinutostí doprovodných služeb v cestovním ruchu.

---

²⁸ Camping na Vysočině. Krajský úřad kraje Vysočina.2007

5.1.2 Infrastruktura cestovního ruchu v kraji Vysočina

Sportovní infrastruktura

Kraj Vysočina poskytuje dobré podmínky pro trávení volného času a sportovní vyžití. Vybavenost sportovišti pro širší veřejnost je v kraji Vysočina ve srovnání s celou Českou republikou mírně nadprůměrná, a to jak vybaveností tělocvičnami, včetně školních s přístupem veřejnosti, tak krytých i otevřených stadionů. Tato zařízení se však koncentrují do okresních měst a jejich přístupnost ze vzdálenějších míst je omezená dopravní dostupností. Mimo okresní města je důležitá činnost sportovních jednot a klubů, které jsou především na venkově základem tělovýchovy, ale také organizátorem společenského a kulturního života.

Kraj Vysočina nabízí výborné podmínky pro aktivní trávení volného času. Pěší turistika, vodní turistika a běžecké lyžování patří již mezi tradiční aktivity, zatímco cykloturistika a sjezdové lyžování právě prochází dynamickým rozvojem.

Cykloturistika

Cykloturistika se v poslední době stává fenoménem, kterému je věnována velká pozornost vzhledem k jeho významu a atraktivitě v rámci cestovního ruchu a vzhledem k jeho rozvojovému potenciálu. Pro rozvoj cykloturistiky poskytuje kraj Vysočina velmi dobré podmínky, hlavně z důvodu atraktivní a ekologicky čisté krajiny. Na dotvoření systému cyklistických tras v kraji Vysočina se podílejí zejména Klub českých turistů, Krajský úřad kraje Vysočina a Regionální rozvojová agentura Vysočina. V kraji Vysočina je vyznačeno přes 1 300 km cykloturistických tras.

Kraj Vysočina na svých webových stránkách umísťuje informace o cyklotrasách, které jsou prověřené, aby nedošlo k tomu, že trasa bude např. nesjízdná za deště atd. Na webových stránkách www.region-vysocina.cz a dále v informačním materiálu *Tipy na výlety – Vysočinou na kole*²⁹ je v současné době popsáno celkem 30 cyklotras. Trasa každého výletu je podrobně popsána, doplněna výškovým profilem, náročností a fotografiemi zajímavých míst, kterými vede nebo která míjí a odkazy na města, včetně odkazů na turistické cíle – hrady, zámky, muzea a podobně. Cyklotrasy doporučené krajem Vysočina mají většinou

---

²⁹ *Tipy na výlety – Vysočinou na kole*. Krajský úřad kraje Vysočina. Jihlava 2007

výchozí bod v některém z významnějších měst Vysočiny jako např. Pelhřimov, Pacov, Telč, Třebíč, Jihlava, Žďár nad Sázavou atd.

Trasy doporučené krajem Vysočina jsou 30 – 70 km dlouhé a vedou většinou po silnici, což představuje nevýhodu pro rodiny s malými dětmi, protože tyto rodiny spíše vyhledávají s ohledem na potřeby a schopnosti dítěte trasy kratší a oddělené od silničního provozu. Na druhou stranu je výhodné, že kraj Vysočina ve svých informačních materiálech informuje o povrchu cyklotrasy i o tom, zda trasa vede po frekventované silnici či nikoli.

Domnívám se, že právě budování cyklotras pro rodiny s malými dětmi má velký potenciál. Dostupné cykloturistické mapy informují o tom, zda trasa vede po silnici I., II. nebo III. třídy, ale frekvence vozidel může být i na silnici III. třídy dost vysoká a o tom již mapy neinformují. Proto je výhodné, že postupně začínají vznikat materiály jako třeba výše uvedené webové stránky či tištěný informační materiál, kde jsou trasy prověřené co do povrchu i frekvence vozidel.

Na vyznačení cyklistických tras musí bezprostředně navazovat doplňování doprovodné infrastruktury, která je mnohdy nedostatečná. Jedná se především o orientační systém, mapy, informační panely, upravená odpočívadla a kolostavy. Nezbytné je rovněž vydávání propagačních materiálů a průvodců, které mohou kromě podrobného popisu jednotlivých vyznačených tras obsahovat i návrhy různých doporučených tras, seznamy dostupných služeb v území, kterým trasa prochází, půjčovny kol, servisy atd. S ohledem na rodiny s malými dětmi je vhodné v propagačních materiálech a mapách uvádět kontakty na dětské lékaře a lékárny. Dále by v rámci cykloturistiky rodin s malými dětmi bylo vhodné, aby půjčovny kol byly vybaveny též dětskými sedačkami na kolo, tandemy a případně i vozíky za kola.

Vodní turistika

K provozování vodáctví jsou na Vysočině vhodné pouze čtyři řeky – Jihlava, Sázava, Svratka a Doubrava. Bohužel všechny pramení právě na Vysočině a dosti často nebývá ideální množství vody.

Pěší turistika

Síť značených turistických tras Klubu českých turistů pokrývá téměř celé území České republiky a zpřístupňuje jeho zajímavé lokality. Také kraj Vysočina je pokryt hustou sítí značených turistických cest, která čítá přes 2 700 km. V informačním materiálu *Tipy na výlety – Vysočinou pěšky*³⁰ je doporučeno 32 výletů s podrobným popisem trasy a délkou v km. Trasy jsou 12 až 30 km dlouhé. V tomto informačním materiálu je však uveden pouze zlomek tras, které kraj Vysočina nabízí.

Domnívám se, že by bylo vhodné tento informační materiál každoročně rozšiřovat o nové prověřené trasy, protože kraj Vysočina skutečně nabízí nepřehledné množství tras. Dále by bylo vhodné u každé trasy uvést, zda by byla vhodná pro rodinu s malými dětmi, která používá dětský kočárek. Ne každý povrch je pro dětský kočárek sjízdný.

Další informační materiál *Vysočina – kouzlo přírody*³¹ charakterizuje chráněnou krajinnou oblast Žďárské vrchy a Železné hory, národní přírodní rezervace, národní přírodní památky, přírodní rezervace a přírodní památky a rozhledny. V rámci tohoto členění je u každé kategorie uveden doporučený pěší výlet a naučná stezka.

Lyžařské turistické trasy a závodní běžecké tratě

Běžecké lyžování je typickým zimním sportem Vysočiny. Především oblasti Žďárska a Novoměstska skýtají mimořádně dobré podmínky pro běh na lyžích a zároveň navazují na dlouholetou tradici pořádání lyžařských závodů, které zvyšují atraktivitu této části Vysočiny. Běžecké lyžování však není výsadou pouze Žďárských vrchů, díky klimatickým podmínkám má své příznivce v celé oblasti Českomoravské vrchoviny.

Domnívám se, že by bylo vhodné, aby bylo ze strany kraje Vysočina podporováno budování, údržba a značení běžeckých tras po celé Vysočině, neboť v několika uplynulých zimách byly skutečně výborné sněhové podmínky. Bylo by vhodné, aby byly běžecké tratě propojeny i v rámci jednotlivých mikroregionů a došlo tak v rámci kraje Vysočina k ucelené nabídce běžeckých tras. Ubytovací kapacita v jednotlivých místech regionu je dostatečná a byla by díky tomuto druhu turistiky využita i v zimních měsících. Myslím si, že běžecké lyžování má na Vysočině velký potenciál a bylo by dobré toho využít.

---

³⁰ *Tipy na výlety – Vysočinou pěšky*. Krajský úřad kraje Vysočina. Jihlava 2007

³¹ *Vysočina – kouzlo přírody*. Krajský úřad kraje Vysočina. Jihlava 2007

Sjezdové lyžování

Díky příznivým klimatickým podmínkám se v kraji Vysočina nachází i několik lyžařských vleků. Pro rodiny s malými dětmi by bylo výhodné podporovat půjčovny lyží, saní a bobů a u vleků budovat například i sáňkařskou dráhu, kde by mohli rodiče s dětmi, které ještě nelyžují, bez obav ze srážky s lyžařem sáňkovat.

Agroturistika

Po vstupu České republiky do Evropské unie dochází k velkému rozvoji venkovské turistiky. Agroturistika je v tuzemsku poměrně nový způsob trávení dovolené. Její rozvoj se v jednotlivých regionech liší; někde kapacity nestačí, jinde není zájem. Všichni by však uvítali dotace. Na Vysočině zájem o podnikání v agroturistice roste. Klasická forma tohoto podnikání se však rozvíjí pomaleji. V kraji je totiž ve srovnání například se sousedním Rakouskem méně rodinných farem. Podnikatelé také většinou nemají peníze na větší rekonstrukce. Přesto je však venkovská turistika stále vyhledávanější formou dovolené hlavně pro rodiny s dětmi. Zemědělskou výrobu spojily s turistikou přibližně dvě desítky farmářů. Většinou nabízejí ubytování a do provozu samého turistu příliš nepouštějí.

Kultura a památková péče

Na území kraje Vysočina se nachází stabilní síť kulturních zařízení, která je srovnatelná s průměrem České republiky a odpovídá postavení regionu v rámci České republiky. Kraj Vysočina spoluvytváří finanční, koncepční a legislativní předpoklady pro rozvoj kultury v kraji a reaguje na aktuální potřeby v souladu s koncepcemi vlády ČR a doporučením Ministerstva kultury ČR. Velká pozornost je věnována rozvoji aktivit volného času s důrazem na stimulaci rozvoje mezinárodní kulturní spolupráce. Nezastupitelnou roli zde představuje spolková a zájmová činnost obyvatel. Ta je v rámci kraje pravidelně podporována zejména grantovými programy Fondu Vysočiny, přímou podporou významných kulturních a společenských akcí. V zájmu kraje je podpora lidových tradic, která je významná jak pro identifikaci obyvatel s územím, tak pro zvýšení atraktivity z hlediska cestovního ruchu. V kraji Vysočina je registrováno cca 40 folklorních souborů, které prezentují lidové tradice, zvyky a obyčeje regionu, dále je registrováno cca 80 divadelních spolků, z toho cca 30 aktivních, se zaměřením na činohru, muzikál, kabaret, divadlo a poezie. Počty se stále mění, zejména dětské a studentské kolektivy rychle vznikají

a zanikají. Jedinou stálou profesionální divadelní scénou v kraji představuje Horácké divadlo Jihlava. V kraji Vysočina se nachází celkem 626 knihoven a cca 70 muzeí a galerií.

Na území kraje Vysočina se nachází množství kulturních památek, hradů, zámků, církevních staveb, domů, kapliček a soch světců, pokrývajících v podstatě celé jeho území. Do dne 01.05.2006 bylo v kraji Vysočina prohlášeno nařízením vlády ČR osm nemovitých národních kulturních památek a dvě movité národní kulturní památky. Na seznam světového kulturního a přírodního dědictví byly zapsány tři památky UNESCO. Přehled památek UNESCO a národních kulturních památek v kraji Vysočina k 01.05.2006 je uveden v příloze č. 1 – Přehled památek UNESCO a národních kulturních památek v kraji Vysočina.

Výjimečným kulturním bohatstvím kraje jsou také městské a vesnické památkové rezervace, městské a vesnické památkové zóny, krajinné památkové zóny a ochranná pásma. Celkový počet kulturních památek v kraji Vysočina zapsaných v seznamu kulturních památek Ministerstva kultury České republiky k 01.05.2006 je 6 341.³²

5.1.3 Přírodní atraktivita

Na území kraje Vysočina se nachází celá řada chráněných území. Režim v těchto oblastech sice vylučuje v zájmu ochrany přírody některé druhy aktivit, na druhé straně však samotný statut těchto oblastí je výjimečnou formou jejich turistické propagace.

Území kraje Vysočina je charakteristické maloplošným střídáním celků lesní a zemědělské krajiny. Lesy mají nepříznivou druhovou skladbu, kdy převažují smrkové porosty s nízkou stabilitou. Pro krajinu Vysočiny je rovněž charakteristické velké množství menších rybníků, je zde řada pramenišť a drobných vodních toků. K ochraně krajinného rázu, kterým je zejména přírodní, kulturní a historická charakteristika určitého místa či oblasti, je v kraji Vysočina v lokalitách s významnými soustředěnými estetickými a přírodními hodnotami vyhlášeno devět přírodních parků, jejichž seznam je spolu se seznamem chráněných krajinných oblastí. Národních přírodních rezervací, národních přírodních památek a přírodních rezervací uveden v příloze č. 2 – Chráněná území v kraji Vysočina.

---

³² Profil kraje Vysočina. Krajský úřad kraje Vysočina. Jihlava, červen 2006

Kraj Vysočina patří mezi ekologicky nejzachovalejší oblasti, a proto je nazýván zeleným srdcem České republiky. Zároveň s neopakovatelnou atmosférou krajiny se tato oblast stává ideálním místem pro rekreaci.

5.2 SWOT analýza cestovního ruchu v kraji Vysočina

Na základě zhodnocení prostudovaných materiálů a aktuální situace byla stanovena SWOT analýza rekreace a cestovního ruchu v kraji Vysočina.

Tabulka č. 13 – Silné a slabé stránky kraje Vysočina

Silné stránky – S	Slabé stránky – W
<ul style="list-style-type: none"> ▪ příznivá geografická poloha kraje ▪ kvalitní přírodní prostředí s vysokou estetickou hodnotou krajiny ▪ dlouhá tradice turistické návštěvnosti regionu ▪ nabídka turistických atraktivit mezinárodního významu ▪ velký počet vodních ploch s možností rekreačního využití ▪ hustá síť dobře značených turistických cest ▪ vysoký počet poskytovatelů turistických služeb ▪ tradice konání kulturních a sportovních akcí mezinárodního významu ▪ velký počet kulturních a historických památek ▪ poloha na dálkových cykloturistických trasách (Greenways, Euro Velo) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nedostatečná vybavenost území základní i doprovodnou turistickou infrastrukturou ▪ rozdílná úroveň kvality turistických služeb ▪ nedostatečné informační služby a systémy ▪ nižší standard ubytovacích zařízení ▪ podprůměrné využití ubytovací kapacity v rámci ČR ▪ podprůměrný podíl cizinců mezi návštěvníky v rámci ČR ▪ špatný stav některých památek a historických objektů ▪ malé množství turistických programů a produktů s komplexním zajištěním služeb ▪ absence regionální i lokální organizační struktury cestovního ruchu

Zdroj: SWOT analýza kraje Vysočina. Krajský úřad kraje Vysočina. Jihlava, říjen 2004

Tabulka č. 14 – Příležitosti a hrozby pro kraj Vysočina

Příležitosti – O	Hrozby – T
<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozvoj venkovské turistiky a agroturistiky ▪ modernizace a výstavba kempů a chatových osad se zaměřením na ubytování rodin s malými dětmi ▪ využití trvale neobydlených domů a bytů na venkově pro rekreační účely ▪ využívání kulturního bohatství kraje pro propagaci regionu a zvýšení návštěvnosti ▪ vytvoření specifických turistických programů pro zvýšení pobytové zahraniční návštěvnosti v rámci komplexní nabídky regionu Vysočina ▪ rozvoj zimní lyžařské turistiky ▪ vytváření pracovních míst v turistickém ruchu ▪ budování cyklotras včetně drobné infrastruktury a doprovodných služeb ▪ zpřístupnění dosud opomíjených turistických zajímavostí ▪ spolupráce veřejné správy, neziskového a soukromého sektoru ▪ podpora propagace turistické nabídky kraje prostřednictvím finančních zdrojů ze strukturálních fondů EU 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ snižování podpory rozvoje cestovního ruchu z celostátní úrovně ▪ dlouhodobá absence atraktivních turistických programů ▪ přetrvávající nedostatek financí na údržbu památkového fondu ▪ nedocení významu kulturního bohatství ▪ snižování míry návratnosti investic do turistické infrastruktury ▪ nárůst konkurence mezi regionem Vysočina a regiony s podobnou strukturou nabídky v ČR i zahraničí ▪ dlouhodobá nespolečenská spolupráce s církví, ohrožující přístupnost památek a jejich využitelnost pro turisty ▪ omezování finančních prostředků pro provoz informačních center

Zdroj: SWOT analýza kraje Vysočina. Krajský úřad kraje Vysočina. Jihlava, říjen 2004

5.3 Návrh projektu na podporu cestovního ruchu v kraji Vysočina

Kraj Vysočina disponuje rozmanitými možnostmi pro rozvoj cestovního ruchu. Nachází se zde mnoho kulturně – historických památek a přírodních atraktivit a také mnoho možností pro aktivní trávení volného času. Malebná, členitá a ekologicky čistá krajina společně s působivou architekturou a vhodnými přírodními podmínkami skýtá významný potenciál pro rozvoj cestovního ruchu. V kraji jsou vhodné podmínky pro rozvoj letní pobytové turistiky (řeky, vodní nádrže a rybníky), cykloturistiky a venkovské turistiky. Díky geografickým a klimatickým podmínkám je většina území vhodná i pro zimní pobytovou turistiku. Specifika kraje v podobě charakteristického rázu krajiny a lidové kultury jsou předností, jejichž využití je zároveň příležitostí pro zvýšení pozice cestovního ruchu v kraji.

Ze SWOT analýzy uvedené v kapitole 5.2 plyne, že kraj Vysočina disponuje potenciálem pro rozvoj cestovního ruchu, který je třeba náležitě využít. Především je důležité zaměřit se na propagaci regionu a vytvoření komplexní turistické nabídky produktů a programů. Významnějšímu rozvoji cestovního ruchu brání nedostatečná úroveň turistické infrastruktury a služeb. Na rozvoj turistické návštěvnosti negativně působí i neuspokojivý stav kulturně-historických památek a přírodních atraktivit. Možnosti rozvoje turistiky stejně tak snižují nedostatečné či nevyhovující komplexní informační a orientační systémy.

Významnou úlohu v rozvoji cestovního ruchu hraje nejenom vzájemná spolupráce podnikatelské a neziskové sféry s veřejnou správou, ale i spolupráce mezinárodní. Právě integrace a podílení se na tvorbě společné nabídky vede k omezení konkurenčního boje a k posílení pozice kraje jako celku. Spolupráce mezi podnikatelskými subjekty a veřejnou správou je naplněním principu partnerství v cestovním ruchu. Toto partnerství by mělo být rozšířeno o místní občanské aktivity, občanská sdružení a jednotlivce, kteří by se účastnili rozhodování o budoucnosti cestovního ruchu na území kraje.

Jako hlavní směr rozvoje cestovního ruchu v kraji Vysočina lze považovat venkovskou turistiku s důrazem na environmentálně šetrné formy, cykloturistiku, rodinné pobyty, agroturistiku apod. Za další směr rozvoje lze pokládat městskou turistiku s návštěvou významných kulturních a architektonických památek.

Po důkladné analýze programových dokumentů a informačních materiálů, po posouzení aktuální situace v oblasti rozvoje cestovního ruchu v kraji Vysočina, po konzultaci s pracovníky Krajského úřadu Vysočina, po prozkoumání nabídky špičkově vybavených kempů v České republice (např. Autocamp Sedmihorky, v.o.s.) a po vlastní zkušenosti s vynikající úrovní vybavenosti kempů v sousedním Rakousku i po několika rozhovorech s rodinami s malými dětmi je navrženo, aby projekt na podporu cestovního ruchu sahal do oblasti ubytování rodin s malými dětmi, které mají specifické požadavky na zázemí, ubytování, stravování a trávení volného času. Po zhodnocení nabídky kempů a chatových osad na Vysočině, viz. kapitola 5.1.1 bylo zjištěno, že tato nabídka je nedostatečná. Kempy a chatové osady většinou nedisponují zázemím, které rodiny s malými dětmi vyžadují (kvalitní sociální zařízení, kuchyňka, prádelna, společenská místnost, dětské hřiště, koupaliště popř. menší krytý bazén, půjčovna kol a společenských her, prodejna základních potravin). Současné zařízení kempů je dle současných požadavků rodin s dětmi nevyhovující, kempy nedisponují potřebným zázemím a možnost efektivního využití volného času v areálu kempu je značně omezená. Tato skutečnost nemotivuje rodiny s dětmi, aby na Vysočině strávily více dnů. Chybí vytápěné chatky a obytné přívěsy, které by byly využitelné i v zimě, kdy kraj Vysočina nabízí výborné podmínky pro zimní sporty.

Požadavky rodin s dětmi na vybavení kempu či chatové osady

- sociální zařízení v dostatečné kvalitě a kapacitě,
- kuchyňka pro přípravu jídla a mytí nádobí,
- prádelna se sušárnou,
- prodejna základních potravin,
- společenská místnost s televizí,
- dětské hřiště, malý krytý bazén,
- úschovna kol a kočárků,
- půjčovna kol, dětských sedaček na kola, přívěsných vozíků za kola, lodiček, příslušenství pro dětské hry (kuželky, tenisové rakety, petanque, atd.).

Část rodin s dětmi vyžaduje, aby kolem kempu nebo v jeho blízkosti vznikla trasa např. na in-line bruslení, procházky s dětským kočárkem, jízdu na kole malých dětí, případně i na projížďky handicapovaných osob na invalidním vozíku, která by byla pouze pro tyto potřeby a nesloužila pro jízdu automobilem. Součástí kempů s celoročním provozem (vytápěné chaty a přívěsy) by měla být lyžárna, sušárna a půjčovna lyží.

Z výše uvedených poznatků je zřejmé, že by v kraji Vysočina měla být systematicky podpořena výstavba, rekonstrukce a modernizace kempů a chatových osad tak, aby v kraji Vysočina vznikla síť kempů a chatových osad, které by plně vyhovovaly potřebám rodin s malými dětmi a samozřejmě i potřebám dalších turistů a to projektem na podporu cestovního ruchu v kraji Vysočina - Podpora výstavby a modernizace kempů a chatových osad v kraji Vysočina se zaměřením na pobyt rodin s dětmi.

Navržený projekt bude financován z vlastních prostředků jednotlivých podnikatelů. Dále bude ze strany kraje Vysočina umožněno, aby část projektu mohla být financována v rámci grantového schématu z Regionálního operačního programu NUTS II – Jihovýchod a také z rozpočtu kraje Vysočina prostřednictvím podpory z Fondu Vysočiny.

Navržený projekt je v souladu Programem rozvoje kraje Vysočina a to s cílem 1 – zlepšení konkurenční pozice ekonomiky, dílčím cílem 1.4 – rozvoj cestovního ruchu, opatřením 1.4.4 – budování a zkvalitňování základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu a dále v souladu s Regionálním operačním programem NUTS II – Jihovýchod, prioritní osou 2 – Rozvoj udržitelného cestovního ruchu, opatřením 2.1 – Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch.

5.3.1 Návrh projektu na podporu cestovního ruchu v rámci grantového schématu

Projekt na podporu cestovního ruchu v kraji Vysočina - Podpora výstavby a modernizace kempů a chatových osad v kraji Vysočina se zaměřením na pobyt rodin s dětmi bude financován z vlastních prostředků žadatele, z prostředků, které kraj Vysočina získá v rámci grantového schématu a to z Regionálního operačního programu NUTS II – Jihovýchod a také částečně z prostředků Fondu Vysočiny. V rámci grantového schématu je navržena následující výzva, která je platná pro rok 2007. Dle zájmu podnikatelů o tento projekt, dle množství získaných finančních prostředků, které je možné alokovat do tohoto projektu a samozřejmě dle záměrů kraje Vysočina může být tato výzva vyhlášována každoročně. Na základě aktuální situace v oblasti ubytování v kempech a chatových osadách je možné pro každý rok tuto výzvu modifikovat dle potřeb, které bude v tom kterém konkrétním roce třeba uspokojit tak, aby docházelo k naplňování cílů, dílčích cílů a opatření Regionálního operačního programu NUTS II – Jihovýchod a Programu rozvoje kraje Vysočina.

KRAJ VYSOČINA

vyhlašuje

Výzvu

k předkládání akcí do grantového schématu v rámci Prioritní osy 2 ROP NUTS II Jihovýchod – Rozvoj udržitelného cestovního ruchu a Opatření 2.1 Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch

„Podpora výstavby a modernizace kempů a chatových osad v kraji Vysočina se zaměřením na pobyt rodin s dětmi“

1. Poskytovatel grantu: Vysočina, kraj

2. Číslo výzvy: V/ROP Jihovýchod/2.1/5/2007

3. Název výzvy: Podpora modernizace a výstavby kempů a chatových osad v kraji Vysočina se zaměřením na pobyt rodin s dětmi

4. Soulad s opatřeními Regionálního operačního programu NUTS II - Jihovýchod

Grantové schéma „Podpora výstavby a modernizace kempů a chatových osad v kraji Vysočina se zaměřením na pobyt rodin s dětmi“ vychází ze Regionálního operačního programu NUTS II Jihovýchod – prioritní osy 2 Rozvoj udržitelného cestovního ruchu, opatření 2.1 Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch.

5. Cíle výzvy v rámci grantového schématu

Cílem výzvy grantového schématu je dosáhnout zvýšení úrovně ubytování a zlepšení možnosti trávení volného času v kempech a chatových osadách se zaměřením na pobyt rodin s dětmi, lepší nabídky a využití turistického potenciálu Vysočiny, zvýšení přitažlivosti regionů a obcí pro návštěvníky a zvýšení příjmů z cestovního ruchu pro subjekty cestovního ruchu.

6. Zaměření výzvy v rámci grantového schématu

V rámci výzvy budou podporovány ucelenější projekty regionálního či místního významu, zaměřené na výstavbu a modernizaci kempů a chatových osad pro pobyt rodin s dětmi. Podpora bude zaměřena na infrastrukturní projekty podmiňující rozvoj cestovního ruchu v dané lokalitě či regionu.

7. Vhodnost žadatele - kdo může žádat

Drobné, malé a střední podnikatelské subjekty s oprávněním podnikat v cestovním ruchu, tzn. podnikající fyzické a právnické osoby (za podnikatele se pro účely této výzvy nepovažují: obce, kraj, svazky obcí, organizace zřizované krajem nebo obcemi, nestátní neziskové organizace vyvíjející činnost odpovídající podporovaným aktivitám, Hospodářská komora ČR a její složky), které zaměstnávají méně než 250 zaměstnanců a splňují přitom i další kritéria stanovená pro malé a střední podnikatele v rámci Nařízení Komise (ES) č. 70/2001 ve znění Nařízení Komise (ES) č. 364/2004.

Podpora v rámci tohoto grantového schématu se nevztahuje na podnikatelské subjekty (fyzické či právnické osoby), které provozují zemědělskou výrobu či prvovýrobu a jsou zapsány do evidence podle zvláštního předpisu.

8. Celkový finanční objem výzvy (zahrnuje zdroje ERDF a krajské spolufinancování):

20 000 000,- Kč, rada kraje může rozhodnout o navýšení této alokace o případné ušetřené/zkrácené prostředky.

9. Doporučená struktura financování

Veřejná podpora v rámci výzvy „Podpora výstavby a modernizace kempů a chatových osad v kraji Vysočina 2007 se zaměřením na pobyt rodin s dětmi“ bude poskytována formou nevratné přímé pomoci (dotace).

Malým a středním podnikům bude poskytována (v návaznosti na článek 1 Nařízení Rady (ES) č.994/98) veřejná podpora, která bude v souladu se skupinovou výjimkou pro malé a střední podniky, definovanou v rámci Nařízení Komise (ES) č.70/2001 ve znění Nařízení Komise (ES) č. 364/2004. Maximální výše veřejné podpory je 48%.

Míra spolufinancování jednotlivých akcí z rozpočtů malých a středních podniků činí 52%.

10. Minimální a maximální přípustná výše celkových uznatelných nákladů na 1 akci v rámci výzvy

Minimální výše: 2 000 000,- Kč

Maximální výše: 15 000 000,- Kč

11. Místo realizace projektů

Akce podporované v rámci grantového schématu budou realizovány na území kraje Vysočina.

12. Doba trvání akce

Akce mohou být realizovány ode dne registrace projektu předkladatelem projektu na pracovišti gestora, jednotlivé akce musí být dokončeny a vyúčtovány nejpozději do 30.6.2009.

13. Termíny výzvy

Vyhlášení výzvy: 2. dubna 2007, příjem žádostí osobně do 4. července 2007. Místo pro příjem žádostí: Oddělení cestovního ruchu Odboru regionálního rozvoje Krajského úřadu kraje Vysočina, Žižkova 16, 587 33 Jihlava. Ukončení příjmu žádostí: 4. července 2007 do 12:00 hodin. Všechny žádosti doručené po stanovených termínech budou automaticky vyřazeny. Předběžné datum oznámení výsledků výběrového procesu: nejpozději říjen 2007

14. Kritéria pro poskytnutí nevratné přímé pomoci (dotace) pro akce

Výběr bude založen na principu soutěže mezi předloženými akcemi. Budou vybrány ty akce, které dosáhly nejlepšího hodnocení. Všechny akce budou hodnoceny podle kritérií uvedených v Pokynech (splnění formálních náležitostí, splnění kritérií přijatelnosti, hodnotící kritéria).

15. Uznatelné náklady

Výčet uznatelných nákladů je k dispozici v Pokynech, které jsou umístěny na internetových stránkách www.vysocina-finance.cz.

16. Náležitosti žádosti o poskytnutí dotace

Žádost o podporu v rámci výzvy „Podpora modernizace a výstavby kempů a chatových osad v kraji Vysočina 2007 se zaměřením na pobyt rodin s dětmi“ musí být předložena na standardním formuláři, který žadatel vyplňuje v souladu s metodikou ROP NUTS II Jihovýchod.

5.3.2 Návrh projektu na podporu cestovního ruchu z Fondu Vysočina

Dále by bylo vhodné, aby byly podpořeny i dílčí projekty na modernizaci kempů se zaměřením na pobyt rodin s dětmi ze zdrojů Fondu Vysočiny. Z Fondu Vysočiny bude poskytnuta menší částka než z Regionálního operačního programu, ale podpora z Fondu Vysočiny je určena na modernizaci stávajících kempů, kdežto podpora z Regionálního operačního programu je určena přednostně na výstavbu nových kempů.

Návrh výzvy k předkládání projektů v rámci grantového programu Modernizace kempů se zaměřením na pobyt rodin s dětmi je uveden níže.

FOND VYSOČINY

Výzva k předkládání projektů

vyhlášená v souladu se Statutem účelového Fondu Vysočiny

1. Název programu: Modernizace kempů se zaměřením na pobyt rodin s dětmi

(Grantový program na podporu modernizace kempů se zaměřením na pobyt rodin s dětmi)

2) Celkový objem finančních prostředků: 4 000 000,- Kč

3) Cíl, dílčí cíl a opatření Programu rozvoje kraje Vysočina:

Cíl 1: Zlepšení konkurenční pozice ekonomiky, Dílčí cíl 1.4.: Podpora rozvoje cestovního ruchu, Opatření 1.4.4.: Podpora budování a zkvalitňování základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu

4) Cíl programu:

Program je určen na rozvoj základní turistické infrastruktury v kraji Vysočina. Cílem programu je zkvalitnění vybavení kempů se zaměřením na pobyt rodin s dětmi. Certifikací ubytovacích zařízení po realizaci projektu bude zároveň pokračováno v budování sítě podniků s garantovanou kvalitou služeb, která zlepší profil kraje jako turistické destinace.

5) Popis a rozsah programu:

Účelem poskytovaných finančních prostředků je zajistit spolufinancování modernizace vybavení kempů se zaměřením na pobyt rodin s dětmi.

Certifikace: Pokud ubytovací zařízení není certifikováno, musí být po realizaci projektu podrobena certifikaci doporučeného standardu ubytovacích služeb, kterou provede příslušné profesní sdružení (Sdružení podnikatelů v pohostinství a cestovním ruchu HO.RE.KA.,

Svaz venkovské turistiky, živnostenské společenstvo Kempy a chatové osady ČR, Klub českých turistů). Všechna lůžka ubytovacího zařízení musí být využitelná nejméně tři roky po dokončení projektu a žadatel musí prezentovat podporu projektu Fondem Vysočiny způsobem, který bude uveden ve smlouvě o poskytnutí podpory. Věcná kontrola realizace projektu a plnění podmínek pro poskytnutí podpory bude zajištěna vyhlášovatelem programu.

Pojmem „**projekt**“ se pro potřeby tohoto programu rozumí akce s charakterem stavební investice (pořízení, rekonstrukce nebo modernizace dlouhodobého hmotného majetku investiční výstavbou) nebo pořízení vnitřního vybavení v souvislosti s certifikací ubytovacího zařízení. Neoznačuje projektovou dokumentaci potřebnou k této výstavbě.

Pod pojmem „**kemp**“ se pro účely tohoto programu rozumí vymezená plocha s hygienickým zařízením pro přechodné ubytování ve vlastních zařízeních hostů (stan, karavan,...), případně i v ubytovacích objektech provozovatele (chaty, sruby, bungalovy).

Pod pojmem „**investiční výdaj**“ se pro účely tohoto programu rozumí pořízení samostatných movitých věcí popř. souboru movitých věcí se samostatným technicko-ekonomickým určením a dobou použitelnosti delší než 1 rok a v ocenění jedné položky převyšující částku 40 tis. Kč (dlouhodobý hmotný majetek) a technické zhodnocení movitého a nemovitého majetku. Dále pořízení inventáře, kterým se rozumí hmotný majetek tvořící zařízení určitého objektu, který však není s tímto objektem pevně spojen a jeho pořizovací náklady nepřevyšují 40 tis. Kč a doba použitelnosti je delší než 1 rok (vybavení pokojů).

Pod pojmem „**neinvestiční výdaj**“ se pro účely tohoto programu rozumí výdaje za materiál včetně drobného hmotného majetku a služby související s realizací projektu.

Tento grantový program nepodporuje rekonstrukci chat v soukromém vlastnictví, které jsou pronajímány bez příslušného živnostenského oprávnění, stavby pro individuální rekreaci, chatové osady a ubytování typu „ubytování v soukromí“ v městské zástavbě.

6) Příjemci podpory:

Subjekty (právnícké nebo fyzické osoby) podnikající v oblasti ubytovacích služeb.

V rámci tohoto programu bude poskytována pouze podpora malého rozsahu (*de minimis*) ve smyslu Nařízení Komise (ES) č. 69/2001.

7) Lokalizace projektů:

Kraj Vysočina

8) Přijatelné a nepřijatelné výdaje:

Celkové výdaje (náklady) projektu nesmí přesáhnout **2 000 000 Kč**.

Vynaložené výdaje (náklady) musí být nezbytné pro uskutečnění projektu a musí odpovídat zásadám zdravého finančního řízení, zvláště efektivnosti a hospodárnosti

Výdaje (náklady) musí být prokazatelně vynaloženy během provádění projektu, zaneseny v účetnictví žadatele a musí být doloženy kopiemi prvotních dokladů

Mezi nepřijatelné výdaje (náklady) patří: náklady na vlastní daně a daň z přidané hodnoty (platí pro plátce DPH), odborné odhady, posudky nebo studie, projektová dokumentace, dokumentace pro stavební řízení, mzdové náklady pracovníků žadatele a náklady charakteru neplacených dobrovolných prací, pořízení uměleckých děl, elektroniky, kancelářské a výpočetní techniky. Nepřijatelným výdajem je dále nákup pozemků nebo budov, náklady za energie, telefon a pohonné hmoty.

V rámci programu mohou být financovány pouze náklady prokazatelně související s projektem, a to náklady na pořízení, technické zhodnocení a opravy dlouhodobého hmotného majetku, náklady na pořízení vnitřního vybavení v souvislosti s certifikačními pravidly. Výdaje na samotnou certifikaci jsou uznatelným nákladem.

9) Základní a specifická kritéria pro posuzování projektů:

Základní kritéria:

- soulad projektu s Programem rozvoje kraje, popř. s dalšími rozvojovými plány a programy
- soulad projektu s vyhlášeným grantovým programem
- soulad projektu s obecně platnými právními předpisy
- připravenost a realizovatelnost projektu
- prokazatelné využití poskytnutých prostředků ve prospěch rozvoje kraje Vysočina
- reálný a průhledný rozpočet nákladů
- důvěryhodnost předkladatele a jeho schopnost akci spolufinancovat a realizovat

Specifická kritéria (v závorce je uveden maximální bodový zisk):

- komplexnost, konkrétnost a udržitelnost podnikatelského záměru, realistické posouzení projektu ve vztahu k potenciálu trhu (nejlépe budou hodnoceny co nejkomplexnější projekty

založené na kvalitní analýze trhu a konkurence, spolupracující s dalšími subjekty v oblasti cestovního ruchu a popisující fungování zařízení minimálně v období udržitelnosti projektu, bodové rozpětí 0-4)

- přínos projektu pro rozvoj oblasti, v níž je lokalizován (nejlépe budou hodnoceny projekty v oblastech se zvýšenou koncentrací cestovního ruchu, ale malou nabídkou ubytovacích služeb obdobného typu, bodové rozpětí 0-3)

- efektivita vynaložených finančních prostředků (viz „optimální výše nákladů“, bodové rozpětí 0- 3)

- kvalitativně vyšší klasifikace ubytovacího zařízení po realizaci projektu (bodové rozpětí 0-2)

- existence nebo tvorba bezbariérového přístupu (bodové rozpětí 0-3)

- projekt je realizován v oblasti se zvýšenou ochranou přírody, např. CHKO apod. (vyšší bodové hodnocení projektu nacházejícím se v této oblasti, bodové rozpětí 0-1)

- vybavení kempu a navazující aktivity pro potřeby rodin s dětmi(připojení na elektrický proud, sprchy s teplou vodou, kuchyňka k dispozici, zabezpečené parkoviště, stravovací možnosti jiné než v kioscích, dětská hřiště, zajišťování rybářských povolenek, jízdy na koních,... bodové rozpětí 0-4)

10) Minimální a maximální výše příspěvku:

Minimální výše finančních prostředků poskytnutých na modernizaci zázemí kempů je **20 tis. Kč**, maximální výše je závislá na klasifikační třídě, kterou kemp vlastní a v rámci projektu v ní zůstává zařazen nebo kterou se po dokončení projektu zaváže splnit. Kemp s jednou hvězdičkou může získat maximálně **100 tis. Kč**, kemp se dvěma hvězdičkami **125 tis. Kč**, kemp se třemi hvězdičkami **150 tis. Kč** a kemp se čtyřmi hvězdičkami **200 tis. Kč**.

V rámci jednoho kola tohoto grantového programu může žadatel získat podporu pouze jednoho projektu.

11) Minimální podíl příjemce podpory:

60% celkových nákladů projektu

12) Časový harmonogram realizace projektu:

Projekt bude zahájen **nejdříve datem předložení žádosti o dotaci** dle bodu 14 této výzvy a ukončen nejpozději do **12 měsíců** od podpisu smlouvy o poskytnutí podpory.

Dokončení projektu musí být doloženo předložením závěrečné zprávy a uvedením realizovaného zařízení do trvalého provozu, popř. kolaudačním rozhodnutím s nabytím právní moci.

13) Platební podmínky:

Finanční příspěvek bude poskytnut na základě smlouvy o poskytnutí podpory, v níž budou stanoveny podmínky čerpání finančních prostředků, způsob a termín závěrečného vyúčtování, sankce za nedodržení parametrů projektu a za neoprávněné využití finančních prostředků.

Podpora bude poskytnuta formou bezhotovostního převodu příspěvku na účet příjemce po ukončení realizace projektu. Podmínkou převodu finančních prostředků na účet příjemce je předložení dokladů o výši celkových nákladů projektu a jejich úhradě (podle výpisů z bankovních účtů nebo pokladních dokladů).

Finanční příspěvek nemůže být v průběhu realizace převeden na jiný subjekt. Souběh podpory z Fondu Vysočiny s dotacemi z dotačních titulů státního rozpočtu nebo jiných fondů se nevylučuje. Souběh podpory několika grantových programů Fondu Vysočiny a ze strukturálních fondů EU na realizaci jednoho projektu není možný.

14) Termíny a podmínky podání projektů:

Žadatelé o podporu projektů musí předložit **kompletně vyplněnou Žádost o poskytnutí podpory** na předepsaném formuláři.

Formulář žádosti je umístěn na internetové adrese www.fondvysociny.cz, případně www.kr-vysocina.cz a je k vyzvednutí na adrese: kraj Vysočina, krajský úřad, odbor regionálního rozvoje, oddělení cestovního ruchu, detašované pracoviště Žižkova 16, 587 33 Jihlava. Na stejné webové stránce je vyvěšen Statut účelového Fondu Vysočiny, který obsahuje kompletní informace k podmínkám poskytnutí podpory.

Žádosti v nerozebíratelném provedení (kroužková, spirálová, tepelná vazba) zpracované ve **dvou vyhotoveních včetně příloh** (originál + kopie) se přijímají osobně prostřednictvím podatelny Krajského úřadu kraje Vysočina, Žižkova 57, 587 33 Jihlava nebo poštou v termínu do **(dle vyhlášení výzvy krajem Vysočina)**. Při osobním podání platí uzávěrka do 13:00 hodin, při podání poštou je rozhodující datum poštovního razítka.

Žádosti budou předloženy v zalepené obálce označené: **Fond Vysočiny, Grantový program „MODERNIZACE KEMPŮ SE ZAMĚŘENÍM NA POBYT RODIN S DĚTMI“, Neotvírat!**

15) Odpovědnost za realizaci podpory (garant programu):

Garantem programu je odbor regionálního rozvoje, Krajský úřad kraje Vysočina, detašované pracoviště Žižkova 16, Jihlava, 587 33.

Průběžné informace ke zpracování projektů bude poskytovat odbor regionálního rozvoje, oddělení cestovního ruchu, Ing. Renata Běhanová, tel. 564 602 537, e-mail: behanova.r@kr-vysocina.cz a Ing. Iveta Malá, tel. 564 602 536, e-mail: mala.i@kr-vysocina.cz.

Jednotlivé projekty budou posouzeny garantem a řídicím výborem grantového programu, který po ukončení procesu hodnocení rozhodne o přiznání podpory konkrétním žadatelům.

V případě přiznání podpory může řídicí výbor výjimečně navrhnout nižší částku, než je požadována.

Žádost, která nesplňuje všechny formální náležitosti nebo bude zaslána po termínu, bude řídicím výborem z hodnocení vyřazena. Žadatelé nebudou vyzýváni k doplnění chybějících údajů. Dokládání chybějících náležitostí po uzávěrci programu není možné. Podpora z Fondu Vysočiny nepředstavuje nárokový příspěvek, nejde ani o správní řízení, a tudíž proti rozhodnutí řídicího výboru není odvolání.

Závěr

Cestovní ruch v kraji Vysočina představuje v současné době perspektivní odvětví, pro jehož rozvoj se hledají nástroje veřejné podpory. Diplomová práce podává ucelený pohled na problematiku rozvoje cestovního ruchu se zaměřením na cestovní ruch v kraji Vysočina.

Práce je rozdělena do pěti kapitol. První kapitola v úvodu charakterizuje cestovní ruch, jeho základní rysy a specifika. V další části je stručně popsán mezinárodní význam cestovního ruchu. V poslední části této kapitoly je provedena analýza dostupných údajů týkajících se ekonomického významu, vývoje a postavení cestovního ruchu v České republice za posledních cca 10 let. Z analyzovaných údajů je zřejmé, že hlavní ukazatele rozvoje cestovního ruchu jako je počet hromadných ubytovacích zařízení, počet lůžek, počet zahraničních hostů, počet přenocování pozvolně roste. U dalších ukazatelů, jako je podíl devizových příjmů z cestovního ruchu na HDP, podíl devizových příjmů z cestovního ruchu na exportu a podíl devizových příjmů z cestovního ruchu na devizových příjmech ze služeb je možné vysledovat klesající tendenci. Do vývoje těchto ukazatelů se promítají krize ve světové ekonomice a v mezinárodních vztazích, které mají na tyto ukazatele negativní dopady. V České republice je možné pokles těchto ukazatelů vysvětlit jednak záplavami na Moravě a v Čechách, ale i hrozbou teroristických útoků a zasedáním Mezinárodního měnového fondu i NATO v Praze.

Cílem druhé kapitoly bylo podat stručnou charakteristiku regionální politiky a veřejných výdajových programů. V kapitole je provedena jak definice regionální politiky, tak její institucionální zabezpečení a nástroje, které má regionální politika k dispozici. Veřejné výdajové programy představují důležitý nástroj k financování cestovního ruchu a tím vlastně i k rozvoji jak jednotlivých regionů, tak celé České republiky.

Třetí kapitola podává základní přehled o projektech, které jsou podávány jako žádosti o dotace z programů na podporu cestovního ruchu uvedených ve čtvrté kapitole. V úvodní části je provedena definice projektu. Další část se zaměřuje na veřejné projekty. Dále je nastíněn životní cyklus projektu, fáze projektu a projektový cyklus. Poté je popsána příprava a realizace projektu a je zmíněna tabulka logického rámce, která je při přípravě a realizaci projektu velice užitečným pomocníkem.

Ve čtvrté kapitole byly mapovány možnosti grantových programů jak na území celé České republiky tak i v kraji Vysočina. Na základě uvedených údajů bylo zjištěno, že v současné době je možné přihlásit se do výzvy *Podpora regionálních a místních služeb cestovního ruchu v kraji Vysočina 2006* v rámci grantového schématu kraje Vysočina. Asi největší objem dotací byl poskytován ze Státního programu na podporu cestovního ruchu. V kraji Vysočina jsou významným nástrojem financování rozvoje cestovního ruchu výzvy vyhlášené v rámci grantového schématu. Od roku 2005 si mezi sebe jednotlivé subjekty rozdělily cca 106 mil. Kč.

V páté kapitole je navržen projekt na podporu cestovního ruchu v kraji Vysočina, který se týká podpory výstavby a modernizace kempů a chatových osad v kraji Vysočina se zaměřením na pobyt rodin s dětmi. Po podrobném studiu informačních materiálů, zhodnocení aktuální situace a provedení SWOT analýzy rekreace a cestovního ruchu v kraji Vysočina bylo zjištěno, že právě potřebám rodin s malými dětmi není dostatečně přizpůsobena infrastruktura cestovního ruchu, hlavně v oblasti ubytování, možnosti vlastního stravování a trávení volného času v kempu.

Cílem práce bylo po konzultaci s aktuálními programovými dokumenty, profilem kraje Vysočina a dalšími informačními zdroji, po zhodnocení aktuální situace a nakonec i po konzultaci s pracovníky odboru regionálního rozvoje Krajského úřadu kraje Vysočina mapování možností grantových programů v kraji Vysočina, výběr vhodného grantového titulu a návrh projektu na podporu cestovního ruchu v kraji Vysočina s vybranou tematikou. Tento cíl byl naplněn v praktické části, tedy ve čtvrté a páté kapitole, které lze považovat za stěžejní.

Kraj Vysočina disponuje značným potenciálem pro rozvoj cestovního ruchu a oblast cestovního ruchu na Vysočině má šanci stát se perspektivním odvětvím budoucnosti.

Seznam literatury

1. ALLEN, R. - TOMMANSI, D. *Managing public Expenditure*. Paris: OECD, 2001. ISBN 9264186530
2. FORET, M. - FORETOVÁ, V. *Jak rozvíjet místní cestovní ruch*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2001. ISBN 80-247-0207-X
3. HAMERNÍKOVÁ, B. - KUBÁTOVÁ, K. *Veřejné finance*. Praha: Eurolex Bohemia, 1999. ISBN 80-902752-1-4
4. INDROVÁ, J. A KOL. *Cestovní ruch I*. Praha: Oeconomica, 2004. ISBN 80-245-0799-4
5. KAŽMIERSKI, T. - PELC, P. *Projektové a strategické plánování pro neziskové organizace*. Praha: REC ČR, 2003.
6. KIRÁĀOVÁ, A. *Marketing destinací cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2003. ISBN 80-86119-56-4
7. LUKÁŠ, Z. *Financování a programování v programovacím období 2000-2006 v České republice*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2004. ISBN 80-245-0745-5
8. MATES, P. - WOKOUN, R. *Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy*. Praha: Prospektrum, 2001, ISBN 80-7175-100-6
9. OCHRANA, F. *Veřejné projekty a veřejné zakázky (hodnocení a výběr)*. 1. vyd. Praha: CODEX Bohemia, 1999. ISBN 80-85963-96-5
10. PÁSKOVÁ, M. - ZELENKA, J. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. MMR ČR 2002. ISBN 80-239-0152-4
11. PEKOVÁ, J. - PILNÝ, J. - JETMAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 2. vyd. Praha: ASPI, 2005. ISBN 80-7357-052-1
12. SVOZILOVÁ, A. *Projektový management*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2006. ISBN 80-247-1501-5
13. VAŠKO, M. *Cestovní ruch a regionální rozvoj*. Praha: Oeconomica, 2002, ISBN: 80-245-0445-6
14. VILAMOVÁ, Š. *Čerpáme finanční zdroje Evropské unie*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. ISBN 80-247-1194-X
15. WOKOUN, R. - MATES, P. *Management regionální politiky a reforma veřejné správy*. Praha: Linde, 2006. ISBN 80-7201-608-3
16. ŽÍTEK, V. *Teoreticko-metodologická východiska hodnocení regionálních rozvojových projektů*. Brno: Masarykova univerzita. 2003. ISBN 80-210-3291-X

Časopisy

17. LAMICHOVÁ, B. Podpora v rámci strukturálních fondů Evropské unie v České republice. *Daně a právo v praxi*, 2004, č. 7. ISSN 1211-7293
18. MURINOVÁ, L. Rozpočet projektu. *Moderní řízení*, 2006, č. 10, s. 51. ISSN 0862-9587

19. ODBOR RÁMCE PODPORY SPOLEČENSTVÍ MIN. PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. Možnosti čerpání financí z fondů EU pro obce. *Moderní obec*, 2004, č. 7, s. 22, ISSN 1214-9794
20. VONDRÁK, D. Dotace z fondů Evropské unie. *Profit*, 2005, č. 12, s. 26. ISSN 1211-5428

Internet:

21. www.cnb.cz
22. www.czechtourism.cz
23. www.czso.cz
24. www.edotace.cz
25. www.kr-vysocina.cz
26. www.mmr.cz
27. www.strukturalni-fondy.cz
28. www.vysocina-finance.cz

Ostatní dokumenty:

29. Analýza příjezdového cestovního ruchu české republiky 1992-2005. CzechTourism, září 2006.
30. Camping na Vysočině. Krajský úřad kraje Vysočina. 2007.
31. KROK ZA KROKEM SROPEM, informační brožura, dostupné z <http://www.mmr.cz>.
32. Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2002-2007. MMR ČR. Praha 2001.
33. Profil kraje Vysočina. Krajský úřad kraje Vysočina. Jihlava červen 2006.
34. PŘEHLED PROGRAMŮ ROZVOJE V PŮSOBNOSTI MINISTERSTVA PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR, informační brožura, dostupné z <http://www.mmr.cz/index.php?show=010002002>.
35. Příručka pro žadatele SROP pro 8. a 9. výzvu. MMR ČR, duben 2006.
36. Statut účelového Fondu Vysočiny č. 6/04 ze dne 26.10.2004. Kraj Vysočina, 2004.
37. Strategie regionálního rozvoje České republiky. Praha: Vláda ČR, 2000.
38. Statistická ročenka kraje Vysočina. Český statistický úřad. 2006.
39. SWOT analýza kraje Vysočina. Krajský úřad kraje Vysočina. Jihlava říjen 2004.
40. Tipy na výlety – Vysočinou na kole. Krajský úřad kraje Vysočina. Jihlava 2007.
41. Tipy na výlety – Vysočinou pěšky. Krajský úřad kraje Vysočina. Jihlava 2007.
42. Vysočina – kouzlo přírody. Krajský úřad kraje Vysočina. Jihlava 2007.
43. Výzkum general Marketing pro CzechTourism.
44. Zaměstnaní v NH podle odvětví OKEČ (VŠPS). Statistická ročenka kraje Vysočina 2006. Český statistický úřad.

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Přehled kapacit hromadných ubytovacích zařízení v ČR k 31.12.2005	7
Tabulka č. 2: Hromadná ubytovací zařízení a počet lůžek v ČR v letech 1995 – 2005	7
Tabulka č. 3: Zahraniční hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v letech 1995 – 2005	9
Tabulka č. 4: Devizové příjmy z cest. ruchu a výdaje na cest. ruch v letech 1992 – 2005	11
Tabulka č. 5: Podíl cestovního ruchu na ekonomice státu v letech 1995 – 2005	12
Tabulka č. 6: Přehled dotací ze Státního programu podpory cest. ruchu v letech 2001 až 2006	30
Tabulka č. 7: Přehled priorit a opatření programu SROP	34
Tabulka č. 8 : Přehled výzev grantového schématu – Služby cestovního ruchu	37
Tabulka č. 9 : Přehled výzev grantového schématu – Infrastruktura cestovního ruchu	38
Tabulka č. 10: Přehled podpory z Fondu Vysočina	47
Tabulka č. 11: Kapacity hromad. ubytovacích zařízení cest. ruchu dle okresů k 31.12.2005	51
Tabulka č. 12: Kapacity hromad. ubytovacích zařízení cest. ruchu podle okresů k 31.12.2005	52
Tabulka č. 13: Silné a slabé stránky kraje Vysočina	59
Tabulka č. 14: Příležitosti a hrozby pro kraj Vysočina	60

Seznam grafů

Graf č. 1: Počet hromadných ubytovacích zařízení v ČR v letech 1995 – 2005	7
Graf č. 2: Počet lůžek v hromad. ubytovacích zařízeních v ČR v letech 1995 – 2005	8
Graf č. 3: Zahraniční hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v letech 1995 – 2005	9
Graf č. 4: Struktura výdajů zahraničních turistů během pobytu v ČR	10
Graf č. 5: Poskytnutá podpora dle grantového titulu (%)	48

Seznam příloh

Příloha č. 1: Přehled památek UNESCO a národních kulturních památek v kraji Vysočina k 01.05.2006	
Příloha č. 2: Chráněná území v kraji Vysočina	

Příloha č. 1: Přehled památek UNESCO a národních kulturních památek v kraji Vysočina k 01.05.2006

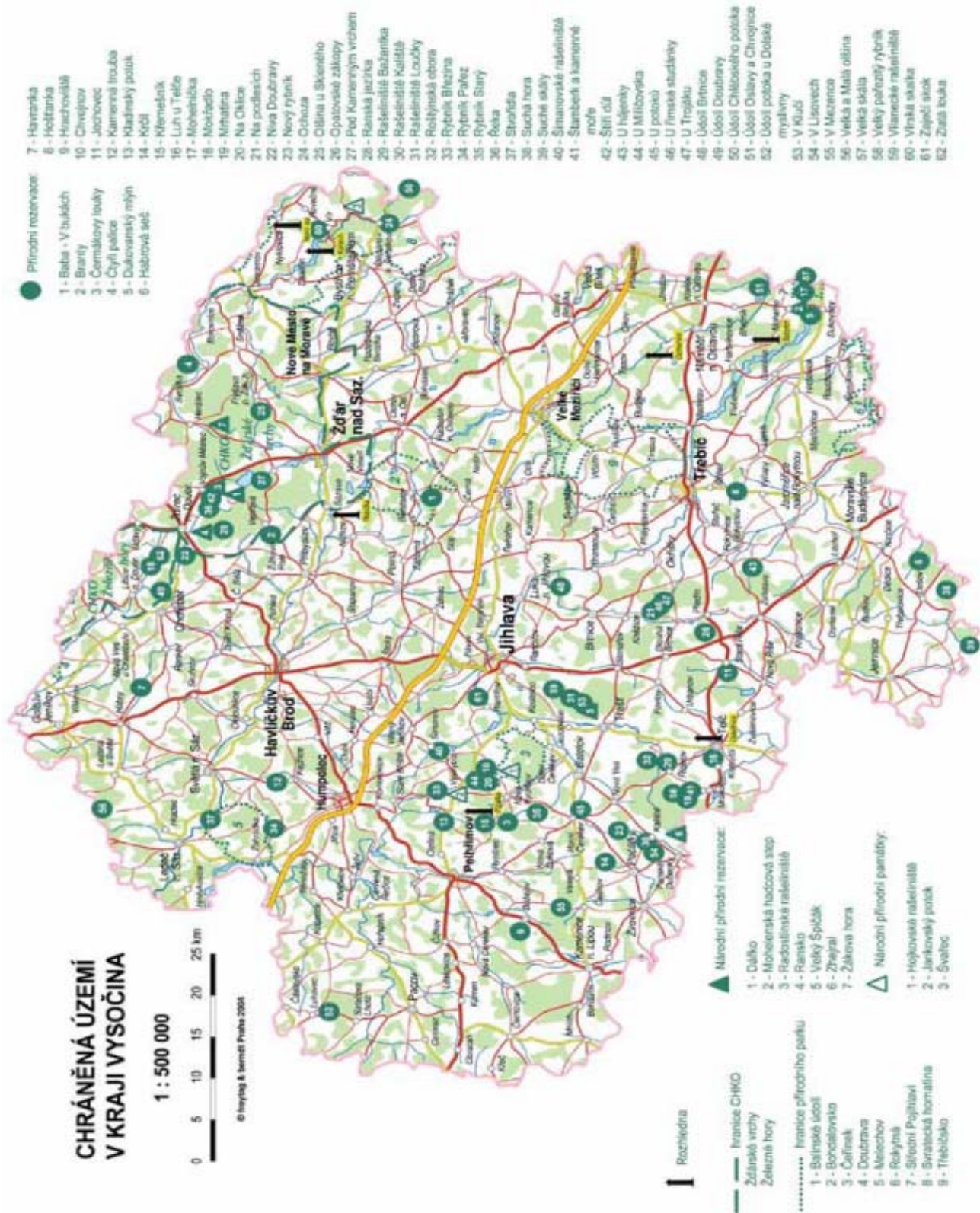
Kulturní památky na Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO
Telč, historické jádro města
Žďár nad Sázavou, poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené Hoře
Třebíč, židovská čtvrť a basilika sv. Prokopa

Národní kulturní památky – nemovité
Rodný dům Karla Havlíčka Borovského
Zámek Telč
Kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené Hoře
Zřícenina hradu Lipnice nad Sázavou
Zámek Jaroměřice nad Rokytnou
Zámek Náměšť nad Oslavou
Klášter s kostelem sv. Prokopa v Třebíči
Židovský hřbitov v Třebíči

Národní kulturní památky - movité	
Soubor gotických soch z období krásného slohu v českých zemích	Svatá Kateřina z Jihlavy (kamenná socha)
	Jihlavská pieta (kamenné sousoší Pany Marie s mrtvým tělem Ježíše Krista)

Zdroj: Profil kraje Vysočina. Krajský úřad kraje Vysočina. Jihlava červen 2006.

Příloha č. 2: Chráněná území v kraji Vysočina

Zdroj: Vysočina – kouzlo přírody. Krajský úřad kraje Vysočina, Jihlava 2007.